

***Klímastratégia kidolgozása és
klímatudatossági szemléletformáló
programok megvalósítása Gödön***
KEHOP-1.2. 1-18-2018-00152

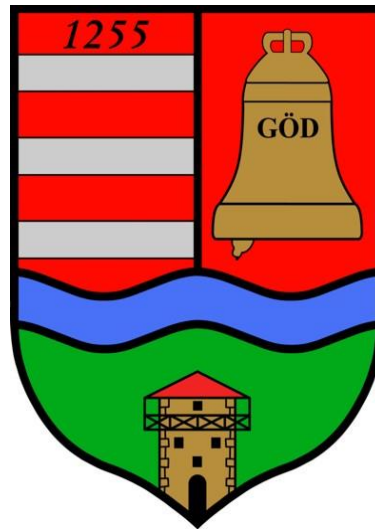

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

GÖD VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA

2020

egyeztetési változat

Készítette: Konto Expert Bt.

Tartalomjegyzék

1. Vezetőségi összefoglaló	3
2. Bevezetés	4
3. Klímavédelmi helyzetelemzés és helyzetértékelés	7
3.1. Gödi hatásviselők, problémakörök meghatározása	7
3.1.1 Természeti adottságok, zöldfelületi rendszer	7
3.1.2 Településszerkezeti adottságok, épített örökség	13
3.1.3 Társadalmi összetétel	15
3.1.4 Gazdasági összetétel	16
3.1.5 Közlekedés	18
3.1.6 Közszolgáltatások	20
3.1.7 Mezőgazdaság	24
3.1.8 Egészségügy	24
3.1.9 Környezettudatosság, szemléletformálás	26
3.2 A Gödön megvalósult klímavédelemhez kapcsolódó projektek	27
4. Mitigációs és adaptációs helyzetértékelés.....	29
4.1 Települési ÜHG leltár, mitigációs és adaptációs helyzetértékelés	30
4.2 Városi éghajlat szempontú SWOT analízis	34
4.3 A helyi lakosság által meghatározott problémakörök	36
4.4 Klímavédelmi problémafa meghatározása	41
5. Stratégiai kapcsolódási pontok	43
5.1 Nemzeti szintű kapcsolódási pontok	43
5.1.1 Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2)	43
5.1.2 Nemzeti Energiastratégia (NES)	44
5.1.3 Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési terv (EKSZCST)	44
5.1.4 Nemzeti Épületenergetikai Stratégia (NÉES)	44
5.1.5 Magyarország Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési terve (NEHCST)	45
5.1.6 Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési terve (NCST)	45
5.1.7 IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKPIV.).....	45
5.2 Kapcsolódás a megyei szintű környezet- és klímavédelmi stratégiákhoz	45

5.2.1	Kapcsolódás a Pest Megyei Környezetvédelmi Programhoz	45
5.2.2	Pest Megyei Klímastratégia	46
5.3	Kapcsolódás helyi egyéb koncepciókhoz, stratégiákhoz.....	47
5.3.1	Településfejlesztési koncepció.....	47
5.3.2	Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)	47
5.3.3	Települési SECAP célkitűzései.....	48
6.	Városi klímavédelmi célkitűzések	49
6.1	Mitigációs célkitűzések	49
6.2	Adaptációs célkitűzések	50
6.3	Klímavédelmi szemléletformálási célkitűzések	51
7.	Klímavédelmi intézkedési javaslatok.....	52
7.1	Mitigációs és dekarbonizációs intézkedési javaslatok.....	52
7.2	Adaptációs intézkedési javaslatok	55
7.3	Klímavédelmi szemléletformálási intézkedési javaslatok	58
8.	Végrehajtás és felülvizsgálat.....	61
8.1	Intézményrendszer, partnerségi elv	61
8.2	Finanszírozás	62
8.3	Monitoring és felülvizsgálat	63
8.4	A jövőbeni stratégiai tervezés összhangja a klímastratégiával.....	65

1. Vezetőségi összefoglaló

Göd város klímastratégiájának célja, hogy helyi keretek között hozzájáruljon a hazai és nemzetközi, az éghajlatváltozás megfékezéséhez, illetve a hatásaira való felkészülést célzó törekvésekhez. Ennek érdekében olyan klímastratégia készült, mely a település intézményeinek, lakosságának, vállalkozásainak mutat utat az alkalmazkodás és a kibocsátáscsökkentés területén, megnevezve a főbb célokat, a megvalósításukhoz szükséges intézkedéseket, határidőket, felelősöket és a szükséges forrásokat.

A klímastratégia készítése KEHOP 1.2.1. pályázat finanszírozásával valósult meg, így a projekt sikeres teljesítése érdekében igazodni kellett annak módszertanához.

Az előrejelzések szerint Göd térségét a Nemzeti Alkalmazkodási és Térinformatikai Rendszer (NATÉR – klímamodelleken alapuló térinformatikai rendszer) szerint elsősorban a hőhullámok, villámárvizek, csapadékeloszlás kiszámíthatatlansága, invazív fajok megjelenése fogja leginkább érinteni. Az előrejelzések egyrészt aggasztóak, másrészt elgondolkodtatók, de az mindenképpen kijelenthető, hogy a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás hatékony és előremutató települési szintű összefogást igényel.

A klímastratégia készítése során, a módszertani útmutató alapján meghatározásra kerültek Göd üvegházgáz kibocsátásai, mely szerint a 2018-as bázisét tekintve 123.949,78 t/CO₂ egyenérték a település kibocsátása a nagyipar kibocsátása nélkül. Ez hazánk kibocsátásának 0,21 %-a, ami alacsony értéknek tűnik, mégis a csökkentésével jelentős helyi eredményeket érhetünk el a klímaváltozás elleni harcban. Az alábbi táblázat Göd dekarbonizációs célkitűzését szemlélteti.

	2018	2030	2050
települési dekarbonizációs cél	123.950 t/év CO ₂ egyenérték bázis	74.370 t/év CO ₂ egyenérték -40 %	44.622 t/év CO ₂ egyenérték -80 %

Az ágazatonként feltárt helyzetelemzés eredményei, a problémafák megállapításai, illetve a SWOT elemzés eredményeiből kialakult egy általános helyzetkép a település klímaváltozás szempontú kitettségével kapcsolatosan. Ehhez hozzáadódnak még az előzetes lakossági kérdőív kiértékelése során feltárt lakossági tapasztalatok és vélemények.

Mindezek együtt határozták meg azokat a célkitűzéseket, melyek megvalósítását a mitigációs (kibocsátási), adaptációs (alkalmazkodási) és szemléletformálási intézkedési javaslatok tartalmazzák. Az intézkedési javaslatok kitérnek a megvalósítás határidejére, felelőseire, forrás igényeire és azok finanszírozási lehetőségeire.

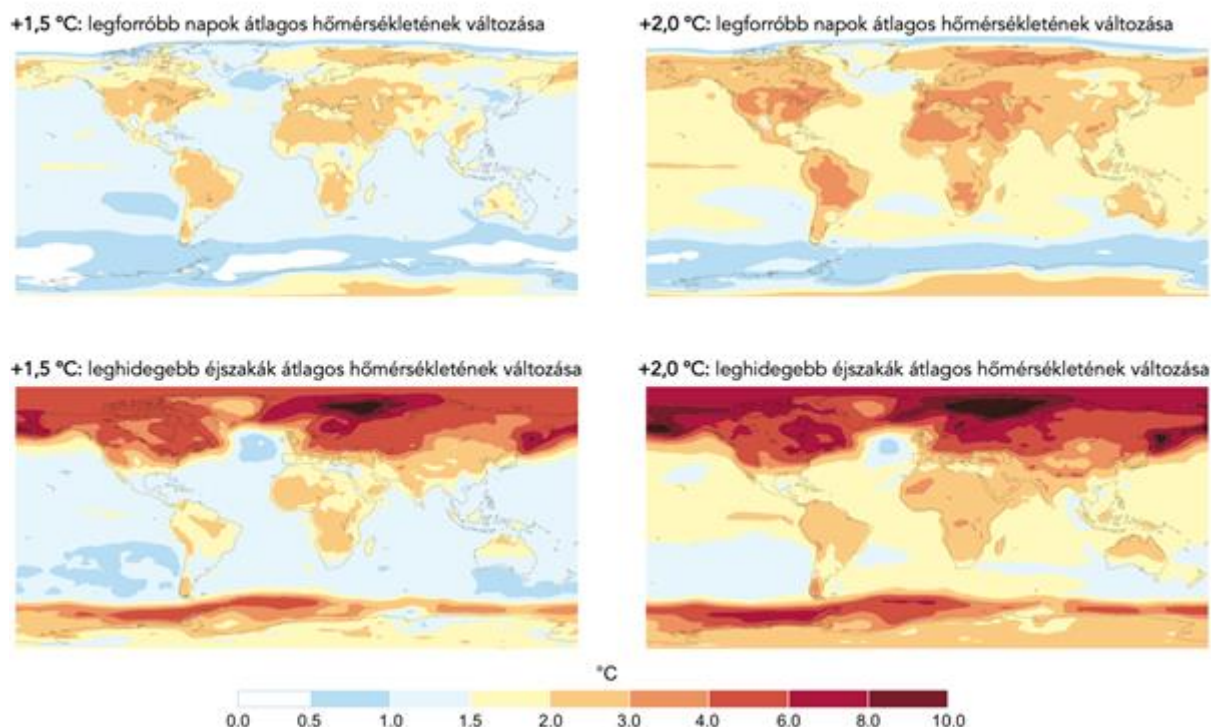
Az intézkedések előrehaladásának nyomon követését, a három évenkénti monitoring biztosítja, melynek keretein belül az intézkedésekhez kapcsolt indikátorok vizsgálata történik meg. A felülvizsgálat eredményeképpen, amennyiben szükséges módosíthatóak a stratégia intézkedései, vagy újabb intézkedések kerülhetnek meghatározásra.

A klímastratégia célkitűzéseinek eléréséhez az önkormányzat elkötelezettségén túl a teljes lakosság, az intézmények, a civil szervezetek és vállalkozói kör együttműködése is szükséges, önmagában egyik szektor sem képes a megfogalmazott célok elérésére. A stratégia végrehajtása akkor lesz a legsikeresebb, ha minél többen és minél kiterjedtebb hálózati keretek között tudják azt végrehajtani.

2. Bevezetés

A globális klímaváltozás századunk egyik legjelentősebb kihívása. Egy olyan változás, ami közvetlen, vagy közvetett módon minden társadalom életére jelentős hatással bír. Annak érdekében, hogy az ebből fakadó nehézségekkel meg tudjunk birkózni egyrészt a probléma megelőzésére és a már elkerülhetetlen hatásokhoz való alkalmazkodásra egyaránt nagy hangsúlyt kell fektetni.

Az iparosodás óta az emberi tevékenységek kb. 1°C globális felmelegedést okoztak. Már most egyértelmű következmények tapasztalhatóak az emberek, a természeti környezet és az élőhelyek esetében. Ha a mostani ütemben folytatódik a változás, akkor 2030 és 2052 között érjük el a 1.5°C-os globális melegedést, amely kutatók szerint egyes helyeken már visszafordíthatatlan változásokat idéz elő.

A globális melegedés nem ugyanolyan mértékű a Föld minden pontján. A térképek az évi legforróbb nap (felül), valamint az évi leghidegebb nap (alul) átlagos hőmérsékletének változását mutatják 1,5 °C-os és 2,0 °C-os globális melegedéssel számolva az iparosodás előtti szinthez képest.

Forrás: IPCC Külön Jelentés. <https://www.ipcc.ch/sr15/>

Ahogy tapasztalhatjuk a földi klíma rendkívül összetett rendszer, a lég- és tengeráramlások, csapadékrendszerek bonyolult kapcsolatai alakítják. Az átlaghőmérséklet emelkedése megváltoztatja ezeket a kapcsolatokat, olyan változásokat indít be, melyek pontos kimenetelével nem is vagyunk tisztában. Bár a szén-dioxid-koncentráció növekedésének a légkör hőmérsékletére gyakorolt hatását 120 éve felismerték, az éghajlatváltozás néhány évtizede még csak klímamodellekben jelent meg.

Az elmúlt években tudatosult bennünk, hogy a klímaváltozás hatása konkrétan pénzben, de ezen felül emberéletekben mérhető. Olyan folyamatoknak vagyunk tanúi, melyek az egész

földi klímára kiterjedő, jelentős változásokat idéznek elő: világszerte megváltoznak a megszokott hőmérsékleti és csapadékviszonyok, gyakoribbá és erősebbé válnak a szélsőséges időjárási jelenségek, csökken a hozzáférhető ivóvíz és élelmiszerek mennyisége.

A klímaváltozás globális folyamat, hatásai térben és időben függetlenek az azt okozó üvegházhatású gázok kibocsátástól, a hatások kezelésére mégis lokális szinten kell elsősorban törekednünk. Ezt indokolják a területi különbségek, amelyek alapvetően befolyásolják a következmények fajtáit és súlyosságát. Ezen belül az eltérő természeti adottságok és a nagyon változatos társadalmi-gazdasági jellemzők emelhetőek ki.

Az alkalmazkodást úgy kell megtervezni, hogy mindig a helyi viszonyokhoz illeszkedjen, integrálható legyen a helyi fejlesztési tevékenységekbe, mert így nagyobb eséllyel lesz eredményes. Teret kell adni a helyi lakosság véleményének, tudásának és az egyéb helyben fellelhető ismereteknek ahhoz, hogy hatékony alkalmazkodási eljárások kerüljenek megvalósításra. A fenti feladat megvalósításának elősegítésében jelentős szerepe lehet a városi klímastratégiáknak.

Magyarországon a klímaváltozás a legnagyobb környezeti kockázatok egyike, ami nemcsak a gazdaságot, hanem közvetlenül a lakosság életmódját és életfeltételeit is érinti. Az ország éghajlatában a regionális klímamodellek alapján magasabb átlaghőmérséklettel, kismértékben csökkenő és a téli félévre koncentrálódó csapadékkal, nagyobb potenciális párolgással kell számolni. Emellett várható a szélsőséges időjárási események (felhőszakadás, szélvihar, hőhullámok), az árvizek és erdőtüzek gyakoriságának és intenzitásának növekedése is. A megváltozott éghajlati viszonyok hatására új kártevők és betegségek is megjelentek, melyek a természetes ökoszisztémára, illetve ezzel szoros összefüggésben a mezőgazdasági termelési lehetőségek változásával járnak együtt. A vízgazdálkodás infrastruktúrájára a rendkívüli árvizek és az aszály egyaránt kihívást jelent. A nyaranta érkező hőhullámok kimutathatóan megemelik a többlethalalozás arányát elsősorban az idősek és keringési betegséggel rendelkezők számára.

Az éghajlatváltozás várható negatív hatásainak csökkentése kétféle válasz együttes alkalmazását igényli: az üvegházhatású kibocsátások csökkentését, és az elkerülhetetlen éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást. Az üvegházhatású gázok kibocsátás csökkentése más néven **mitigáció**, az alkalmazkodás pedig **adaptáció**.

Hazánk globális és európai léptékben is különösen sérülékeny területnek számít az éghajlatváltozás várható hatásait tekintve, ugyanakkor a klímaváltozás hatásaival szembeni sérülékenység Magyarországon belül is igen nagy területi különbségeket mutat. Míg a klímaváltozás mérséklése globális összefogással érhető el, addig a kedvezőtlen hatásokra való felkészülés minél alacsonyabb területi szinten valósítható meg a leghatékonyabban. Emiatt kiemelten fontos a helyi és vonzáskörzeten alapuló térségi szintű klímastratégiák kidolgozása, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentést elősegítő helyi kapacitások megerősítése.

A helyben jelentkező hatások megismerése és lehetőség szerinti kiküszöbölése a legeredményesebben települési szinten valósítható meg. A szemléletformálási tevékenységek itt a leghatékonyabbak, legeredményesebbek és a közösségi tervezés előnyei a leginkább itt jelennek meg.

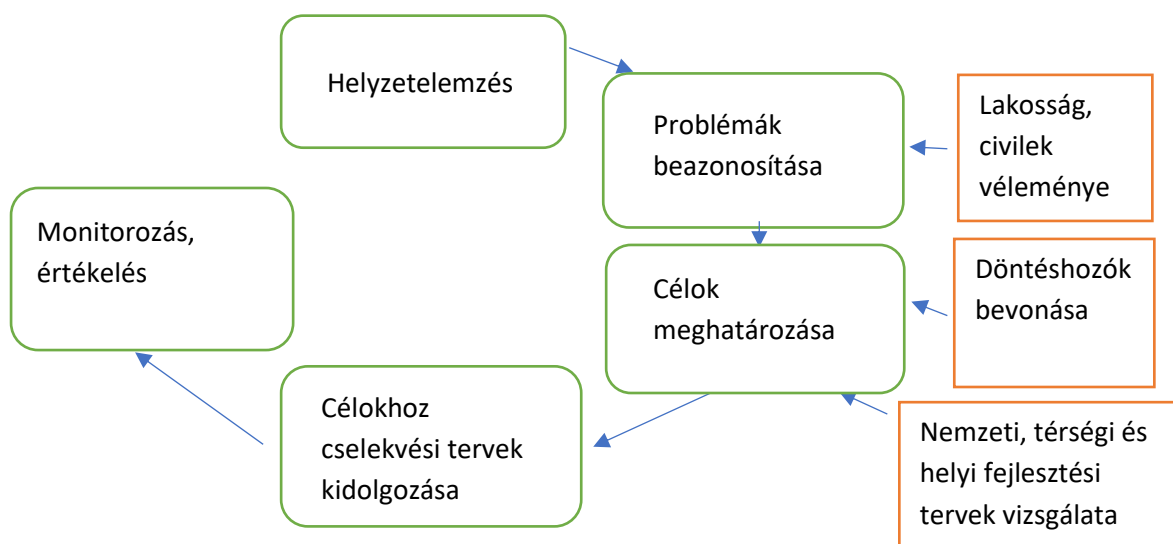
Egy helyi, települési célokat megfogalmazó klímastratégia akkor lehet hiteles, ha a tervezésbe a lakosság különböző körei is bevonásra kerülnek, hiszen ők azok, akik nap, mint nap

elszenvedik a klímaváltozás kedvezőtlen hatásait és ugyancsak ők lehetnek a változások fő letéteményesei. Ennek érdekében kidolgozásra került egy lakossági kérdőív, amelynek célja a háztartások klímatudatosságának, valamint a Gödön érezhető klímaváltozási hatások pontos feltérképezése és prioritizálásuk volt. A klíma kérdőív 16 kérdése érintette a háztartások energia- és egyéb fogyasztási szokásait, valamint az éghajlatváltozás miatt felmerülő extrém helyzetek (pl. közlekedési nehézségek) előfordulásának gyakoriságát, ezen felül rákérdezett a kitöltők nemére, korosztályára és iskolázottságára is.

Göd Város Klímastartégiája a Klímabarát Települések Szövetsége által közzétett Módszertani Útmutató szakmai iránymutatása alapján készült, az egyedi sajátosságok kiemelt figyelembe vételével.

Gödi klímastratégia alkotásának folyamata:

3. Klímavédelmi helyzetelemzés és helyzetértékelés

Göd kisváros a budapesti agglomerációban. A lakossága, népessége a fővárosból folyamatosan kiköltözők miatt dinamikusan növekszik. 2018-ra elérte a 19.871 főt (ld.3.1.3). A város területe összesen 2420,52 ha (Göd Településszerkezeti terv).

3.1. Gödi hatásviselők, problémakörök meghatározása

Egy klímastratégia kialakításának sikeressége nagyban a helyzetfelmérés alaposságától a hatásviselők és a problémakörök megfelelő beazonosításától függ, ezért erre különös hangsúlyt kell fektetni. Fontos, hogy a lakosságon kívül a többi hatásviselő pl. zöldfelületi rendszer, közszolgáltatások, épített környezet stb. megfelelően azonosított legyen. A helyzetfelmérés másik fontos pillére a már megtett intézkedések, beruházások felmérése, amelyekre alapozva lehet az új célrendszert felépíteni és meghatározni az eléréséhez szükséges feladatokat.

3.1.1 Természeti adottságok, zöldfelületi rendszer

Gyakorta keveredik a zöldfelület és a zöldterület fogalma. A települések területén belül a növényzettel fedett, benőtt, betelepített területek összessége a **zöldfelület**. A település egésze biológiailag aktív (zöldfelületek + vízfelületek) és biológiailag inaktív (beépített, burkolt) felületekből áll. A **zöldterület** területfelhasználási kategória, melyre sajátos jogszabályi előírások vonatkoznak. **A zöldterületek a zöldfelületi rendszer kiemelt tagjai. A zöldterületek csak közterületek lehetnek.** Akadálymentesen megközelíthetőek közútról, köztérről. A hazai előírások szerint a zöldterületek legfeljebb 3 százaléka beépíthető, és csak a pihenést, testedzést, vendéglátást és a zöldterület fenntartását szolgáló épületek helyezhetők el rajtuk. Zöldterületek a közparkok, közkertek, fásított közterek és a játszóterek. Általános vélemény, hogy a zöldfelületek aktív hatások kifejtésére csak akkor képesek, ha megfelelő helyen és állapotban tartva állnak a lakosság rendelkezésére.

Göd, Kossuth tér (Fotó: Bea István)

Göd települési zöldfelületi rendszerének legnagyobb területű részét magánkertek alkotják. Alapvetően ezek határozzák meg a város zöldfelületi arculatát, helyi klímáját és vonzó településképét. Ugyanakkor nagyon jelentős adottság a mintegy 5,9 km hosszú Duna part, mely séta, pihenő, üdülő és sportterületként egyaránt szolgál. Mind a városkép, mind a szabadidős funkciók szempontjából nagyon jelentősek az Önkormányzat által fenntartott korlátlan és korlátozott használatú zöldfelületek, sportterületek, közterek, parkok, temetők, belterületi erdők és vízpartok is. Értékes, helyi védelem alatt is álló belterületi erdő az Önkormányzat kezelésében lévő Nemeskéri Parkerdő.

Göd város zöldfelületi ellátottsága országos viszonylatban és városi rangjához mérten is kedvezőnek mondható. Ez az adottság, valamint a Duna közelsége alapvetően meghatározza a település városképét, vonzerejét. A város belterületi zöldfelületi rendszerét az alábbi elemek alkotják:

- természetvédelmi területek (pl. láprét);
- zöldterületek (közparkok, közkertek, közterek);
- intézménykertek (pl. Városi strand, Dunapart-nyaralóházak kertje stb.);
- út menti zöld sávok, közlekedési területek zöldfelületei (pl. vasút menti zöld sávok);
- vízfolyások és a Duna menti zöld sávok, és tavak menti zöld sávok (pl. Feneketlen-tó);
- belterületi erdőfoltok (pl. Nemeskéri Parkerdő, Kádár utcai fekete fenyves);
- sportterületek (pl. GSE focipálya); és a
- zöldfelületek kiterjedésének több mint felét adó lakókertek.

Természetvédelmi területek

Magyarország területének 9,2 %-a természetvédelmi terület, nagyságrendileg ez az arány tükröződik Göd város közigazgatási területén belül is, ahol az alábbi természetvédelmi területek találhatóak:

Országos természetvédelmi területek

Az utóbbi negyven év természetvédelmi tevékenységének köszönhetően kialakult Magyarországon a védett természeti területek – nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek, ex lege védett területek – hálózata.

Országos jelentőségű "ex lege" védett természeti területeknek a törvény (Tvt. 1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről) által védetté nyilvánított természeti területeket nevezzük. "Ex lege" védett természeti területnek minősülnek a lápok, szikes tavak, kunhalmok, földvárak, források és víznyelők.

Göd város közigazgatási területén elhelyezkedő országosan védett területeken az Országos Településrendezési Terv, valamint a Budapesti Agglomerációs Terv szerint új beépítésre nem jelölhető ki terület. A területek bármely hasznosítása csak Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályának engedélyével végezhető.

Az országosan védett területekre kezelési tervnek kell készülnie, amelynek elkészítéséért és betartásáért a terület mindenkorai tulajdonosa felelős. Ilyen tervek a gödi területekre az állami

tulajdonú területeken nem készültek, ezért fontos feladatként fogalmazódik meg az önkormányzat számára, hogy szakértői segítséggel felmérje ezeken a területeken a védendő fajokat és ennek megfelelően kezelje a tulajdonában álló területeket.

Gödi országosan védett területek:

- Felső-gödi Kékperjés Láprét
- Gödi Láprét (egykori Golfpálya területén)
- Gödi Sziget

Natura 2000 területek:

- Duna és árterülete
- 0109 hrsz külterület nyílt árok

Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozással vállalta, hogy az Unió jogrendjét a hazai szabályozásba – megfelelő igazításokkal – beépíti. Így történt ez a természetvédelmi jogszabályokkal is; a csatlakozás pillanatától Magyarországra is érvényes a két uniós direktíva, a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezek értelmében hazánk köteles volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyei, valamint állat- és növényfajai védelmében területeket kijelölni, amelyek így az **EU ökológiai hálózatának, a Natura 2000 hálózatnak** a részeivé váltak. A hálózat eszméjére nevéből is következtethetünk: értékes természeti területek, élőhelyek többé-kevésbé összefüggő láncolata, amelyek az eredeti európai élővilágot őrzik. (A Natura 2000 védett növényeit és állatait a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet tartalmazza.) Mindezzel megteremtődött a jogi alapja annak, hogy az ezeken a területeken található élő és élettelen természeti értékek hosszú távú megőrzéséről gondoskodni lehessen. Kialakult az az állami intézményrendszer is – nemzeti park igazgatóságok hálózata – amelynek az a feladata, hogy ezeket a területeket a lehető legjobb természeti állapotban tartsa. Mindezek mellett a helyi önkormányzat is végez természetvédelmi kezelési tevékenységet, illetve együttműködik helyi civil természetvédelmi szervezetekkel (Göd Városszépítő Egyesület, Neveleki Szomszédok Egyesület, Gödi Öko Kör) is, amelyek hasonló célok megvalósításán fáradoznak.

Országos ökológiai hálózat területei

Országos ökológiai hálózat: országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségű természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a **magterületek**, az **ökológiai folyosók** és a **pufferterületek**.

Magterületen és ökofolyosón a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

Az ökológiai hálózat különböző besorolású területei a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály egyedi engedélyével hasznosíthatóak, illetve ez a hatóság látja el az I. fokú szakhatósági feladatokat.

Magterület

magterület: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

Gödi magterületek: Ilka patak forrásvidéke, Göd Láprét, Göd Homokpuszta gyep,

Pufferterület

pufferterület: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, melyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

Gödi pufferterület: Kékperjés Láprét északi oldala

Ökofolyosó

ökológiai folyosó: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan területek (többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok) tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására,

- *Duna és árterülete*
- *DMRV ivóvízkutak és környezetük*
- *Ilka patak forrásvidéke*
- *Huzella-kert*
- *Szakáts-kert*

Helyi természetvédelmi területek

Önkormányzati rendeletek, név szerint: *Göd Város Önkormányzatának 16/1999.(IV. 20.) sz. Ök. Rendelete az egységes szerkezetbe foglalt helyi jelentőségű Göd- felsői Kékperjés Láprét, a Göd Láprét, a Göd Homokpusztagyep, Kék Duna Sport telep, helyi természetvédelmi területekről*, valamint *Göd Város Önkormányzat 35/2004. (XII. 10.) sz. Ök. Rendelete a Nemeskéri kiserdő védelméről* határozza meg a helyi védettségű területeket.

- Göd- felsői Kékperjés Láprét*
- Göd Láprét HRSZ 6324/2, 6605, 6606, 6607/1, 6607/2*
- Göd Homokpusztagyep*
- Kék Duna Sport telep*
- Nemeskéri kiserdő*
- Huzella-kert (volt ELTE Biológiai állomás)*
- Tulajdoni lapon megtalált egyéb helyi védettséget élvező területek: HRSZ 6324/2, 6605, 6606, 6607/1, 6607/2*

A területek elhelyezkedése, részletes jellemzői, védett élővilágának leírása megtalálható a fent idézett önkormányzati rendeletekben.

Természetvédelmi tervek

Azok a beavatkozások, amelyeket a napi gyakorlatban egy-egy terület vagy faj védelme érdekében megvalósítunk, alkotják a természetvédelmi kezelést, amelynek módszerei, szabályai nem kőbe vésettek, mert legtöbbször a mindenkori természeti állapotra kell reagálni a beavatkozásokkal.

A természetvédelmi kezelés egy rendkívül összetett, sok tényezőt figyelembe vevő tevékenység, amelynek szerves része a kutatás és a monitorozás. Mára már hatalmas tudás és tapasztalat gyűlt össze az egyes fajok, élőhelyek ökológiai igényeiről, a különböző emberi tevékenységekre való reagálásukról és a beavatkozások hatásairól. A természeti értékekben gazdag területeink legnagyobb része emberi behatás alatt állt, vagy áll, ezért ezek többségének kívánatos állapotát folyamatos, megfelelő hasznosítással lehet fenntartani.

A magyar természetvédelem e téren is sokszereplős rendszer. A civil szervezetek, az oktatók, a kutatók és persze a hivatásszerűen természetvédelmi tevékenységet végzők mellett szereplői a társágzatok képviselői is. A mező- és erdőgazdálkodásban, a vízgazdálkodásban, a turizmusban vagy a vadgazdálkodásban tevékenykedők is részesei ennek a rendszernek.

A helyi jelentőségű természetvédelmi területeken az alábbi tevékenységek végzése engedélyköteles:

- kutatás- a földtani kutatás kivételével-, kísérlet és gyűjtés végzéséhez
- tájidegen növény- és állatfaj telepítéséhez
- gyep feltöltéséhez vagy felújításához
- égetéshez, fakivágáshoz
- művelési ág megváltoztatásához
- a területen vagy annak meghatározott részén a közlekedéshez és a tartózkodáshoz, ha azt védelmi érdekek szükségessé teszik
- telekalakításhoz, terület- felhasználáshoz, építés létesítéséhez és használatbavételéhez
- vízi munkához, vízi létesítményhez és vízhasználathoz
- ipari tevékenység gyakorlásához

Az engedélyeztetés során az I. fokú Természetvédelmi Hatóság, jegyző az 1996. évi LIII. Tv. alapján jár el.

A helyi és országos védettségű területekre a tulajdonos kezelési tervet készít, amit az I. fokú Természetvédelmi hatóság jóváhagy és a terület kezelése ennek alapján történik. Jelenleg a Huzella-kertre és a Nemeskéri kiserdőre készült kezelési terv, amelyek azonban felülvizsgálatra szorulnak.

Kezelési terv készült korábban a Szakáts-kertre, annak ellenére, hogy nem áll helyi védelem alatt, azonban az ökofolyosó része.

Közparkok, játszóterek egyéb közterületek

A közterületi zöld felületeket két nagy csoportra lehet bontani:

- A **közhasználatú** (közparkok, játszóterek, erdők,) illetve
- **korlátozottan közhasználatú** zöldfelületekre (intézmény kertek, strand, sportpályák),

amelyek zöldfelületei rendszere alkotja egy település legintenzívebben használt, döntően rekreációs hasznosítású zöldfelületeinek hálózatát. Mivel a közösségi tulajdonban lévő zöldfelületek vannak a leginkább szem előtt, ezek szerepe a legmeghatározóbb a környezet arculatának megítélése szempontjából.

Göd zöldfelületi rendszere komplex. A kellemes lakókörnyezethez szükséges összes adottsággal rendelkezik a város, bár közparkjai egymástól távol, szigetszerűen helyezkednek el.

A települési fenntartásban lévő **közhasználatú zöldfelületek** kezelését az Önkormányzat saját cége (Településellátó Szervezet továbbiakban TESZ), valamint az aktuálisan megbízott vállalkozó végzi éves terv szerint. A TESZ dolgozóinak a zöldfelületek fenntartásán túl feladata a köztisztasági feladatok egy részének elvégzése is. Ezek közé tartozik a buszmegálló, gyalogos hidak, közterületi járdák takarítása.

A települési zöldfelületek fenntartási színvonalát az alkalmazott fenntartási technikák és technológiák határozzák meg, melyek megválasztása a rendelkezésre álló pénzügyi források függvénye. A helyi program szerint három eltérő intenzitású fenntartási technológia, kategória alkalmazandó:

- I. osztályú területek intenzív fenntartású területek, amelyek közé a település központi jelentőségű, jelentős forgalmú közterei, parkjai tartoznak. A kiemelt intenzív gondozás, virágos zöldfelületek jelenlétét, rendszeres öntözést és kéthetenkénti kaszálást jelent.
- II. osztályú területek közé egyes települési közparkok, egyéb utak menti közterületek tartoznak, kaszálásuk a vegetációs időszakban havonta történik.
- Játszóterek zöldfelületeinek gondozása évi nyolcszori kaszálással történik, illetve időszakosan megtörténik a játszó eszközök felülvizsgálata, karbantartása.
- Extenzív technológiával fenntartottak a természetvédelmi területek, a kerékpárutak környezete, nádas területek és egyéb gyepterületek.

A **korlátozottan közhasználatú területek** fenntartását a TESZ végzi, döntően az intézményekbe kihelyezett gondnokok segítségével. Ez alól kivételek a sportpályák, melyeket a Gödi SE sportegyesület gondoz.

A közterületek fenntartásában nehézséget okoz, hogy számos más ágazat (közlekedés, közművek) is érintett a területek fenntartásában, melyek közötti kommunikáció nem működik mindig zökkenőmentesen.

A zöldterületek klímavédelemben betöltött jelentős szerepe, valamint a lakosság és az önkormányzat növekvő igényessége miatt a közterületi fenntartási feladatok ellátása folyamatos fejlesztést igényel.

3.1.2 Településszerkezeti adottságok, épített örökség

Göd önálló kertváros, a budapesti agglomeráció része. A város sajátos, helyi karaktert is befolyásoló problémája, a központ hiánya, a központképző intézmények szórt elhelyezkedése. Alsógöd és Felsőgöd területén egyaránt kialakult egy-egy központnak nevezhető terület. Bár a lakosság számának a növekedése elmaradt a Budapesti Agglomeráció átlagától, azonban az utóbbi időben ez a növekedés a lakásépítés segítségét elősegítő kormányzati intézkedések hatására érezhetően felgyorsult. A növekedést az intézményhálózat növelésével azonban az önkormányzat csak nagy nehézségek árán tudja követni. A lakosság szabadidő eltöltésére alkalmas intézményei hasonlóan szórt elrendezést mutatnak. Ez alól a gödi termálstrand a kivétel, amelyik a város mértani közepén terül el, a településrészek között. Göd szerethető, barátságos kisváros.

Épített örökség

A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése, ezért is kiemelkedően fontos a klímaváltozás romboló hatásaitól való védelmük.

Régészeti lelőhelyek:

A városban több, mint 800 ingatlan élvez régészeti védelmet. A két kiemelkedő jelentőségű terület a Várdomb és a Római Erőd (Göd-Újtelep határában). Utóbbinak, mint a limes részének, világörökségi védelem alá helyezése is várható.

Helyi védett épületek:

A városnak egy műemléki együttese van: a XVIII században, klasszicista stílusban épült Nemeskéri Kúria és annak kertje, valamint az ehhez tartozó műemléki környezet. Jelenleg az épület és a park is magántulajdon.

A Duna-part nyaralóházak területén található Héder villa nyilvántartott műemléki érték. A villa építtetője Héder Lajos ügyvéd, egy időben az Ügyvédi Kamara elnöke. A Duna parti villa még a parcellázás évében, 1907-ben épült. A földszintes, tetőtér-beépítéses, magas kőlabazatos épület tömbjének nyugati oldalához faragott kövekből rakott oszlopos nyitott terasz csatározik, felette attika fallal. 2014-ben került önkormányzati tulajdonba, felújítására még nem sikerült megoldást találni. A Duna-parti nyaralóházak területén áll.

Kincsem istálló: A korábbi leírásokban a telep Kódi csárdaként szerepel. Az istálló előtt állt csárdaépületet lebontották. Az istálló épület feltehetőleg a XVII. században épült, postakocsi lóváltó állomásként működött a Budapest-Vác vasútvonal elkészültéig (1846). A XIX. század végén versenylóistálló üzemelt benne, nevét a világ máig legeredményesebb versenylováról, Kincsemről kapta. Az épület sokáig romos, üres, volt, 2017-ben teljesen felújították. Az önkormányzat terveiben kulturális célú hasznosítása szerepel.

Felújított Kincsem istálló (fotó: Bea István)

Polgármesteri Hivatal: Az 1906-ban kiadott képeslapon a villa, mint Buchwald nyaraló szerepel. Buchwald Sándor vasgyárából került ki a ma is látható mives kerítés. Alsógöd Község előljárásága 1941-ben 50 ezer pengőért vásárolta meg a villát, azóta községháza, tanácsháza, majd ismét községháza, jelenleg városháza.

Wigner villa (Tost villa): A villát 1917 márciusában Wigner Antal börgyáros és felesége, Einhorn Erzsébet vásárolta meg. Az ő fia volt a Nobel díjas atomfizikus Wigner Jenő. Jelenleg a Piarista Szakközépiskola működik a falai közt. Oromzatainak fadíszeit elvesztette, ezt leszámítva a villa őrzi közel eredeti megjelenését.

József Attila Művelődési ház és könyvtár: (Régi Biciklis vendéglő) Valamikor a századforduló táján épült, nevét a kerékpár versenyek végállomásaként kapta. A két világháború között jelentős átépítésen ment keresztül.

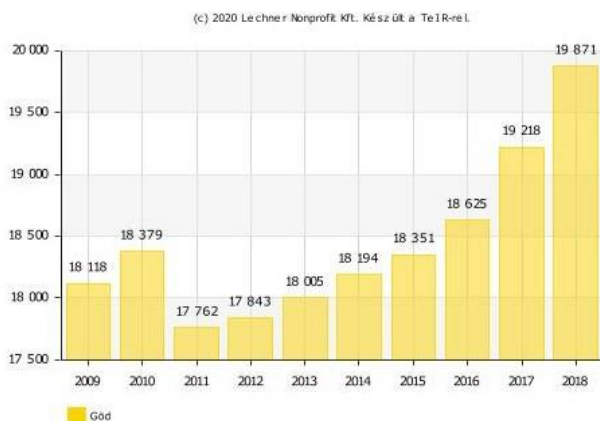
József Attila Művelődési Ház (fotó: Bea István)

Felsőgödi Gát: (Régi állapot) A XX. század első felében épült gát. Sajnos a megnövekedett árvízszint miatt többször magasítani kellett. A kövezett rézsűje, és a bástyák helyi védettek.

3.1.3 Társadalmi összetétel

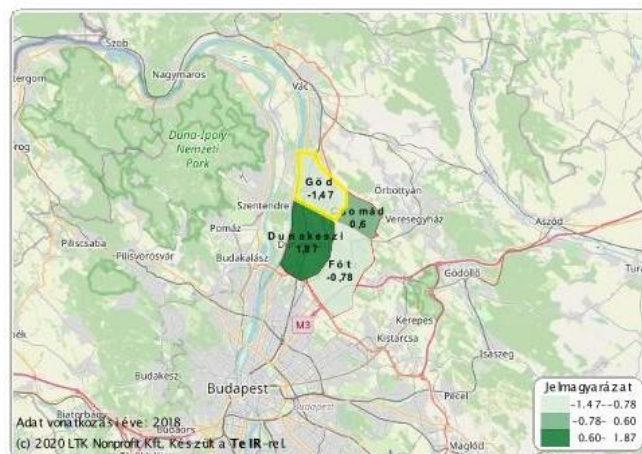
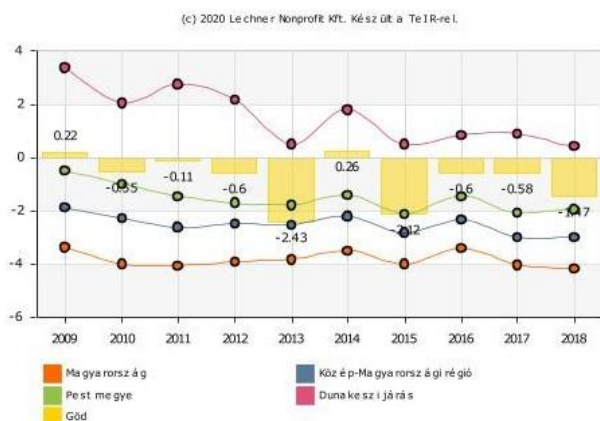
Lakónépeség (fő)

A lakónépeség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

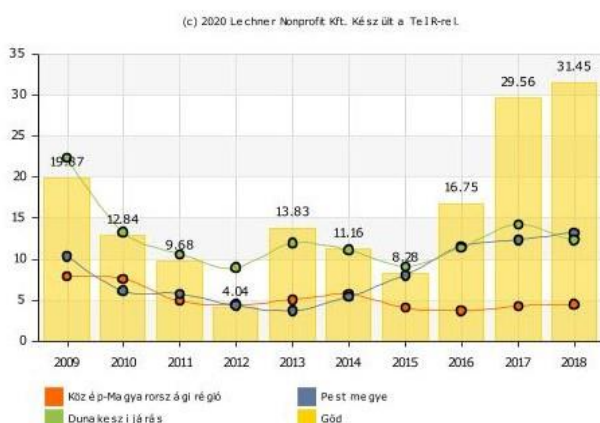
Természetes szaporodás /fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve.

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

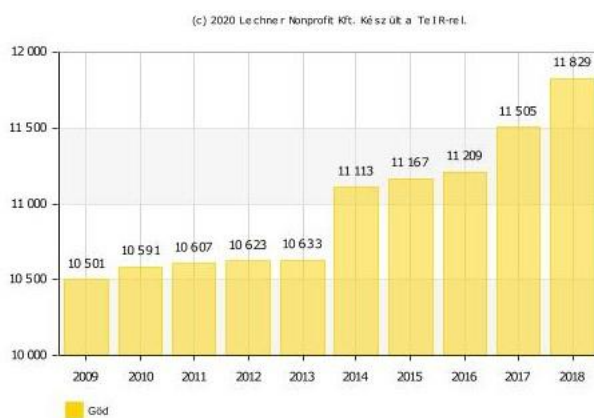
Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége ezer lakosra vetítve.

Állandó népességből a 18–59 évesek száma (fő)

Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma. Két népszámlálás közötti évek népességszámának meghatározása a továbbvezetés módszerével lehetséges, amely során az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai kerülnek feldolgozásra.

A fent bemutatott demográfiai mutatókból több összefüggés és tendencia is kiolvasható. Az első és legfontosabb, hogy a város lakossága dinamikusan növekszik, a 2011-es kis mértékű visszaesés után 2018-ra több, mint 10 %-al nőtt meg a népesség. Ennek magyarázata, hogy míg az élve születések és halálozások aránya kisebb negativitást mutat, addig a településre történő bevándorlási kedv 2017-2018-ban - valószínűleg a CSOK támogatási rendszernek is köszönhetően jelentősen megugrott. Az is látható, hogy az aktív korúak a teljes népesség majdnem 60 %-át teszik ki, akik többségében naponta közlekednek a lakóhelyükről a munkahelyükre, ami jelentős kihívás a környezetkímélő közlekedés megszervezésében.

Göd mára a térség egyik legvonzóbb településévé vált a bevándorlók számára, ami azonban egyre nagyobb kihívások elé állítja a település döntéshozóit. Egyrészt a növekvő népességhez bővíteni kell a meglévő infrastruktúrák és szolgáltatások körét, másrészt a klímaváltozás ellenére egyre több ember számára kell fenntarthatóvá tenni a települési élettereket, megőrizni a védett környezeti értékeket, ami nagy körültekintést kíván! Sokan szívesen kitennék a településre a „megtelt” táblát, de ez nem lehetséges, ezért „okos” megoldások alkalmazásával kell a fenntarthatóságot hosszútávon biztosítani.

3.1.4 Gazdasági összetétel

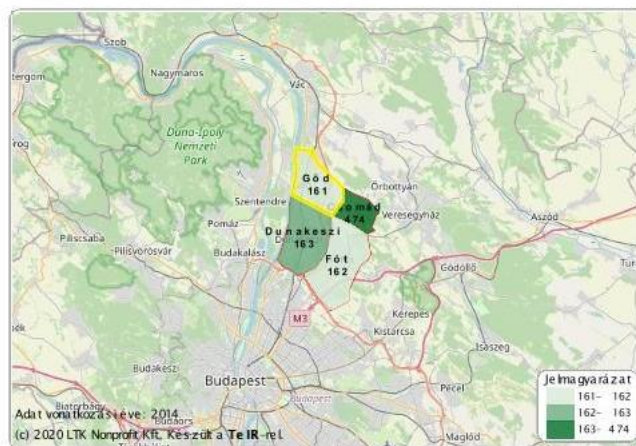
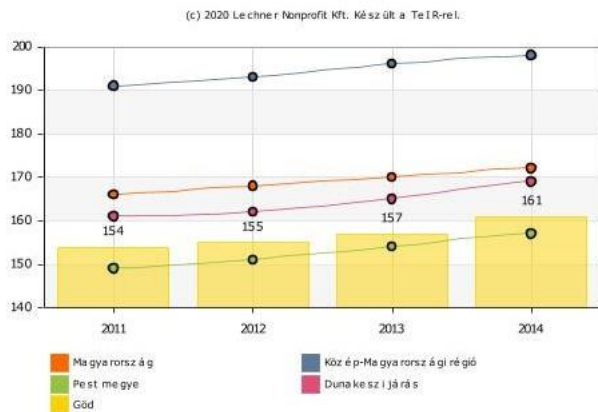
A település gazdasági fejlődését nagyban meghatározta a főváros közelsége, valamint a város földrajzi fekvése. A város gazdasági szerkezetét elsősorban két tényező befolyásolja, az egyik az erősödő szuburbanizációs társadalmi folyamat, amely az előző pontban már kifejtésre került, a másik a település Budapesthez való közelsége. Azok a létesítmények, melyek nem tudnak, nem kaptak működési engedélyt a fővárosban, a megye valamely településén működnek. Nem véletlen, hogy az autópályák – beleértve az M0 szakaszt – Pest megyei szakaszán számtalan ipari, logisztikai központ található, melyeket a megye településeinek infrastrukturális hálózata szolgálja ki.

A szuburbanizációs folyamatok miatt olyan gazdasági vállalkozások alakultak, melyek közvetve vagy közvetlenül kapcsolódnak a migrációs folyamatokhoz, mint például ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatások vagy más kereskedelmi szolgáltatások.

Gazdaság

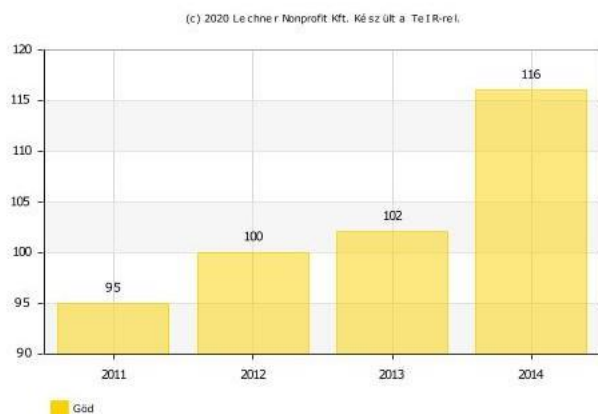
Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db)

A megfigyelés időpontjában jogilag – adminisztratív nyilvántartások szerint – létező egységek, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezetek száma (beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is) ezer lakosra.

Regisztrált vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban, 2011-től (db)

A megfigyelés időpontjában jogilag – adminisztratív nyilvántartások szerint – létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

A TeIR-ben csak 2014-ig található adat az összes vállalkozás számának tekintetében, mely szerint 2898 db vállalkozás működött Göd területén. A 2018-as önkormányzati adatgyűjtés szerint ez a szám 2937 db-ra nőtt, melyek vállalkozás nagyság szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti:

Foglalkoztatottak száma   Működő vállalkozások száma 2018.

1-9	1839
10-49	25
50-249	4
249	2

Önkormányzati adatok alapján saját szerkesztés

Megállapítható, hogy a regisztrált vállalkozások száma folyamatosan nő, ennek egyik oka, a településen jelentkező folyamatos népességbeáramlás. Az új beköltözöttek igényeit egyre több vállalkozás, szolgáltatás elégíti ki. A város gazdaságának ágazati szerkezetét elsősorban a kereskedelmi és szolgáltató szektorban lévő, a kis- és középvállalkozások határozzák meg.

A gazdasági szférában a K+F jellemzően a nagy létszámú, nagyobb árbevételű, erőteljesen exportorientált szervezeteknél koncentrálódik, a kis- és középvállalatok nem alkotják a kutatás-fejlesztés bázisát. Ebből kifolyólag Göd városnak is igen korlátozottak a lehetőségei a K+F területén.

Az előző táblázatban látható, hogy megjelent 2 nagyvállalat is Gödön, amelyek már több, mint 250 főt foglalkoztatnak.

Az egyik az MVM OVIT Zrt., amelynek neve szorosan összefonódott a magyarországi nagyfeszültségű átviteli hálózat létrehozásával, üzemeltetésével, karbantartásával és fejlesztésével alapításától kezdve. A cég professzionális színvonalon látja el az acélszerkezetek és erőművi gépek gyártását, fotovoltaikus erőművek létesítését, ipari létesítmények villamosenergia-ellátó rendszerének üzemeltetését, speciális, nagy méretű és tömegű áruk közúti, vasúti, vízi szállítását, valamint távközlési hálózatok üzemeltetését, kivitelezését, felújítását.

A másik vállalkozás a SAMSUNG SDI Magyarország Zrt. már giga méretűnek tekinthető beruházást hajt végre egy akkumulátorgyár létrehozásával. A vállalat a Céginformáció 2020. augusztusi adata szerint jelenleg 2037 főt foglalkoztat, de az alvállalkozásban dolgozók létszámával együtt, ez a szám becslések szerint a 3000 főt is eléri. A Samsung Electronics globális szinten felismerte a klímaválság fenyegető valóságát, ezért több fronton is folytatja az ellene végzett munkát. Ebbe beletartozik a rendkívül energiatakarékos termékek és az üvegházhatású gázok minimális kibocsátásával járó berendezések fejlesztése, valamint az új és a megújuló energiaforrások kiaknázása. **A helyi gyáregységről nem ismertek energiafelhasználási, illetve kibocsátási adatok, az állam kiemelt beruházásnak nyilvánította a létesítést, valamint a gyárat és közvetlen környezetét kiemelt gazdasági övezetté nyilvánította 2020. májusában. A helyi klímastratégiának ezért a gyár nem része, mivel a településnek nincs semmilyen ráhatása az ottani tevékenységre.** A cégcsoport globális szinten foglalkozik a dekarbonizációval. A vállalaton belül az üvegházhatást okozó gázokkal foglalkozó tanács évente négyszer ülészik, és kijelöli az éghajlatváltozás elleni küzdelem ütemtervét, illetve áttekinti az elért eredményeket.

A helyi gazdaság összetételének ismerete azért nagyon fontos a helyi Klímastratégia megvalósítása érdekében, mert a kis- és nagyvállalatok, azonos vagy hasonló klímavédelmicélokot tűzhetnek ki és partnerként vehetnek részt azok megvalósításában. Anyagi lehetőségeiktől függően a finanszírozásban is jelentős szerepet vállalhatnak.

3.1.5 Közlekedés

Göd közlekedését nagymértékben meghatározza a budapesti agglomerációban való elhelyezkedése.

A városnak három vasútállomása van, a Budapest-Vác vonalon, melyeken keresztül Budapest belvárosa 30 perc alatt elérhető.

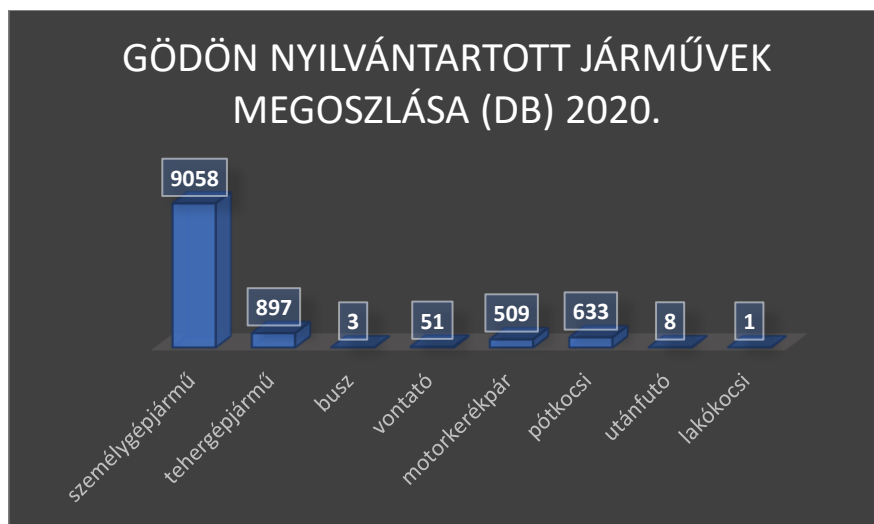
Az elővárosi vasúti tömegközlekedés igénybevételének ösztönzésére az önkormányzat az elmúlt években bővítette mindhárom vasútállomás körzetében a P+R parkolók számát, így összesen

- Alsógöd - 40 parkolóhely
- Göd - 30 parkolóhely
- Felsőgöd - 38 parkolóhely

áll a naponta ingázó gödi lakosok rendelkezésére.

Autóbuszzal Budapest metróhálózata napközbeni időszakokban körülbelül szintén 30 perc alatt érhető el. Azonban ez a reggeli munka- és iskolakezdési időszakban ennek duplájára nő, ezért az ingázók nagy részének nem jelent valódi alternatívát a gépjárművel való közlekedés kiváltására.

Két országos főútvonal is érinti a várost. A 2-es út a város belterületén vezet keresztül, az M2-es út elkerüli a lakóterületeket, de a lehajtás bevezet a város lakóterületeibe, délről pedig Dunakeszi közigazgatási területén belül, elkerülő út készült az említett két út között az M2 út 2017-2019 közötti kibővítése, illetve felújításakor. Ez a bővítés részben tehermentesítette a várost átszelő 2-es számú főúton keresztül haladó átmenő forgalmat, azonban a népességszám növekedése és átstrukturálódása – ahogyan a 3.1.3 pontban már bemutatásra került, az aktív korúak a teljes népesség majdnem 60 %-át teszik ki - miatt továbbra is jelentős a városi főbb közlekedési utak leterheltsége a reggeli és a késő délutáni órákban (Pesti út, Duna utca, Ady Endre utca, Kálmán utca, Csíz utca, Nemeskéri Kiss Miklós út, Béke út).

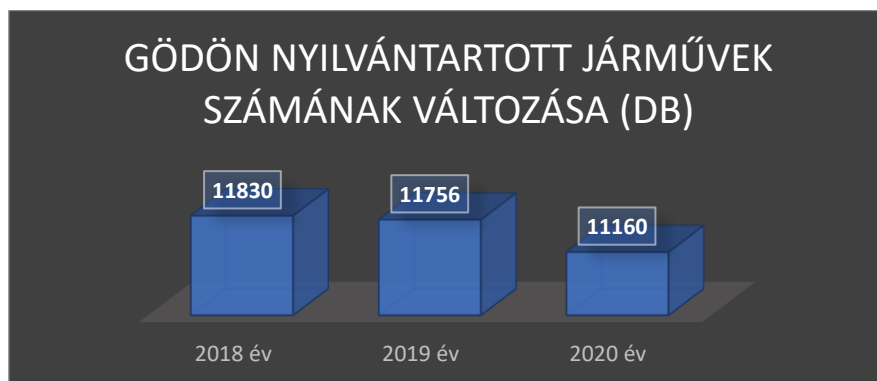
Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

2019. évben még 9521 db személygépjármű szerepelt a nyilvántartásban, míg ez a szám 2020. évre 9058 db-ra csökkent.

A fenti jármű adatok nem tartalmazzák az elektromos járművek adatait, mert azok mentesülnek az adófizetési kötelezettség alól és nem szerepelnek a nyilvántartásban, de számuk növekedésére az alábbi táblázat nyújt segítséget, amelyen megfigyelhető, hogy a gödi nyilvántartott gépjárművek száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés mértéke nem magyarázható a lakosság csökkenésével, hiszen a korábbiakban már ismertetésre került, hogy a bevándorlók száma évről évre növekszik és a népesség 60 %-a az aktív korúak (18-59 év) közé sorolható. Az utcákon járva, pedig gyakran látható zöld rendszámú jármű.

Az elektromos autók számának növekedését az is ösztönözte, hogy 2018-ban kiépítésre került a városban 2 db elektromos töltőállomás.

Önkormányzati adatszolgáltatás alapján saját szerkesztés

A két előző adatsor változásának figyelemmel kísérése tehát segítséget fog majd nyújtani az elkövetkezendő időszakokban, hogy észlelhessük az elektromos autók gödi számának növekedését, amely kiegészítésre kerülhet egy későbbi önbevallási felhívással és segítséget nyújthat majd a dekarbonizációs vállalások igazolásában.

A városon keresztül megy a Budapestet a Dunakanyarral összekötő kerékpárút. Sajnos a Duna bal- és a jobb parti kerékpárútjai közötti összeköttetés teljesen hiányzik a Szentendrei sziget teljes szakaszán, ezért Gödről a szemközti Szentendre kerékpárral nehezen megközelíthető.

A városi kerékpárutak hálózata az elmúlt évtizedben jelentősen kibővült. Már nem csak É-D-i irányban lehet a Duna-part mentén közlekedni, hanem a K-Ny-i irányban kerékpárral könnyen el lehet érni a városi legnagyobb köztemetőt, a városi strandot, az Oázis lakóparkot és Göd-Újtelep településrészt.

A Szentendrei Szigetre jár egy, kizárólag személyszállításra alkalmas átkelőhajó. A másik, Felsőgödöt Suránnal összekötő járat 2009-ben megszűnt. A városnak nincsen a menetrendszerinti dunai hajójáratok fogadására alkalmas kikötője, így a vízi közlekedés a tömegközlekedésben nem nyújt alternatívát, a környező települések pl. Vác, Dunakeszi, Budapest elérésére.

3.1.6 Közszolgáltatások

Hulladékgazdálkodás

A közszolgáltató, a 2013-ban bevezetett jogi szabályozás szerint 51%-ban állami vagy önkormányzati tulajdonú cég lehet, tehát a Göd Város Önkormányzata által alapított, 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő Gödi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (továbbiakban GHN Kft.) alkalmas volt a közszolgáltatói feladatok ellátására, A cég 2014. év elején megszerezte a hulladékgazdálkodási közszolgáltatói engedélyt, majd a szükséges minősítési engedélyt is. Ez utóbbit az NHKV Zrt. 2017. április 1-jei hatállyal visszavonta és féléves átmeneti időt követően, 2017. október 1-jei kezdettel Göd Város Önkormányzata közszolgáltatói szerződést kötött a minden törvényes engedéllyel rendelkező FKF Zrt-vel, azzal a kikötéssel, hogy az FKF Zrt. alvállalkozói szerződést köt a GHN Kft-vel a közszolgáltatás keretében gyűjtött hulladékok begyűjtésére.

Így a gyakorlatban változatlan maradt a város szemétszállítása, melyet a mindenkori jogszabályi előírásoknak való megfelelés alapján a GHN Kft. végez. Jelenleg 23 fő főállású és 1 fő részmunkaidős álláshelyen dolgozó alkalmazottal történik a szemétszállítási tevékenység ellátása.

A GHN Kft. által megszerzett hulladékgazdálkodási engedély az alábbi hulladékok begyűjtésére és ártalmatlanító helyre való szállítására jogosítja fel a céget: papír és karton csomagolási hulladékok, műanyag csomagolási hulladékok, fahulladék, fém csomagolási hulladékok, vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladékok, üveg csomagolási hulladékok, termékként tovább nem használható gumiabroncsok, egyéb műanyag hulladékok, fémhulladék, biológiailag lebomló hulladékok, lom hulladék, egyéb települési hulladék, ideértve a kevert települési hulladékot is.

Egész évben 2 kukásautó szedi a kommunális hulladékot. A szelektív hulladék begyűjtését minden páratlan héten 1 kukásautó végzi.

Fenti eszközök használatlan kerültek megvásárlásra, így állapotuk az azóta eltelt időben jelentősen romlott, a karbantartási és javítási költségeik jelentősen megnövekedtek az elmúlt években.

Az Önkormányzat által 2017-ben megpályázott KEHOP-3.1.1-17-2018-00001 „Szelektív hulladékgyűjtő rendszer megújítása és kibővítése Gödön” és a KEHOP-3.1.2-17-2018-00002 „A biológiailag lebomló hulladék eltérítése a hulladéklerakóktól Göd várost érintően” pályázatok keretein belül a városunk elnyerte az alábbi új eszközök térítésmentes beszerzésének lehetőségét:

- 4 db 3 tengelyes kukásautó, amelyből 1 db konténerek szállítására lesz alkalmas;
- 1 db rakodógép adapterekkel a zöldhulladék rakodásához;
- 1 db 3,5 tonna teherbírású billenős kisteherautó;
- 2000 db komposztálókeret, a közintézmények és lakosság részére;
- 5000 db üveggyűjtő kuka (piros tetővel)
- 9000 db szelektív gyűjtő kuka (sárga tetővel)
- 7000 db zöldhulladék gyűjtő kuka (barna tetővel)

Ezek az eszközök azonban előreláthatólag csak 2020. második félévének végén fognak az önkormányzat, illetve a tényleges használó, a GHN Kft. rendelkezésére állni és segítségükkel jelentős fejlődés érhető el a közszolgáltatás színvonalának növelésében.

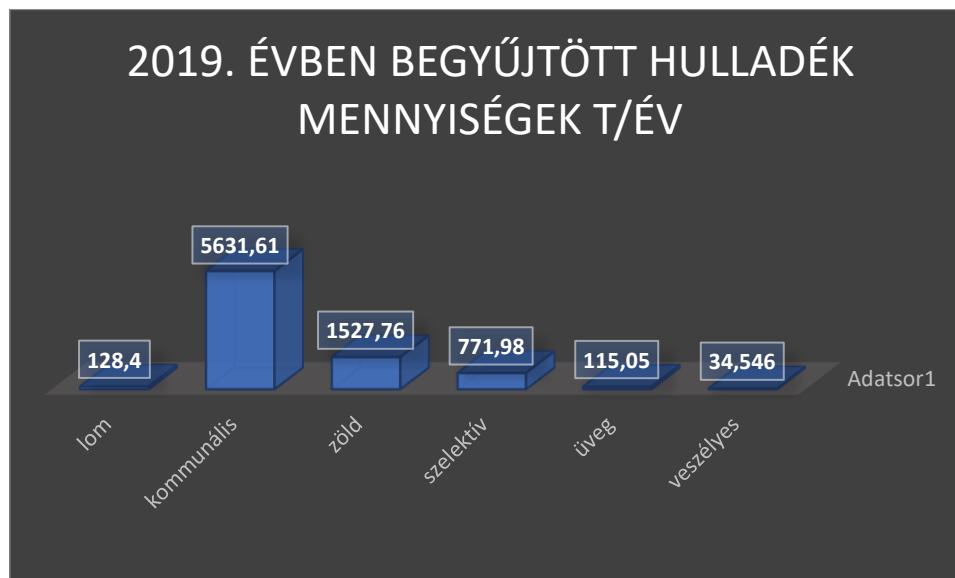
A 2018. évi adatok szerint a begyűjtött összes települési hulladékból a szelektíven begyűjtött hulladékok részaránya Gödön 23,2 %, amely a térségben a legjobb eredmény, de országos szinten is jónak mondható.

forrás: TeIR

A veszélyes hulladék gyűjtése nem közszolgáltatói feladat, azonban a lakossági igények alapján az önkormányzat 2013 óta minden évben veszélyeshulladék begyűjtési akciót szervez, amelynek segítségével a gödi háztartásokban keletkező veszélyes hulladékokat lehet a gödi lakcímkártyával rendelkezőknek térítésmentesen leadni a megadott napokon és gyűjtőponton. A veszélyeshulladék gyűjtésének és ártalmatlanításának költsége 2020-ban meghaladta a 8 MFt-ot, mely önkéntes költségvetési vállalás az önkormányzat részéről.

Jelentős probléma még a település hulladékgazdálkodásában az illegális hulladéklerakás, amelynek önkormányzati felszámolása során 2019-ben több, mint 3,5 MFt-ot költött a település a kommunális, inert építési, zöld hulladék begyűjtésére és ártalmatlanító helyre való szállítására.

Gödi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. adatszolgáltatása

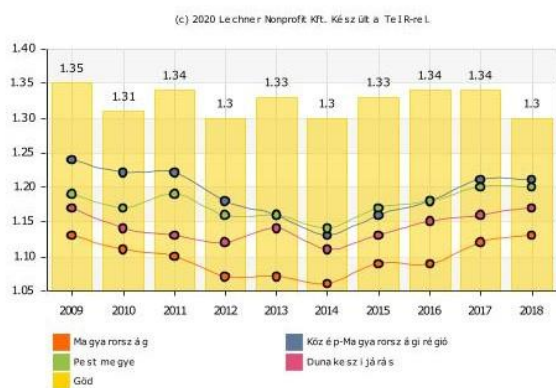
A begyűjtendő legális, illetve illegális hulladék mennyiségének csökkentése érdekében a legfontosabb feladat a fogyasztói szokások átalakítása, illetve a fogyasztás ésszerű csökkentése, amely a lakossági tudatformáláson keresztül érhető el a leghatékonyabban.

A fenti adatsor szolgálhat alapadatként a begyűjtött hulladékok mennyiségi csökkentésének célkitűzésére és az elért eredmények visszaellenőrzésére.

Energiafogyasztás

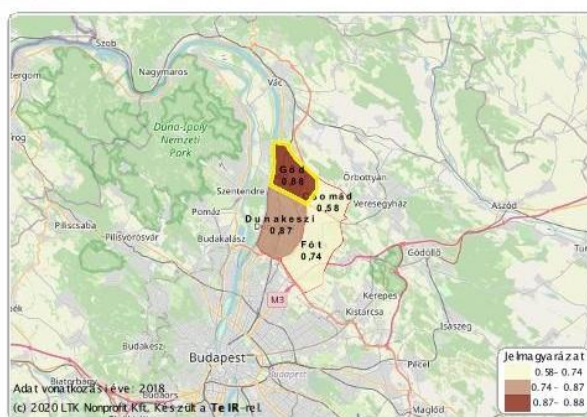
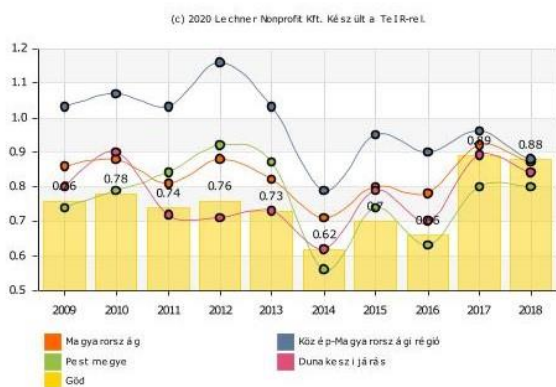
Háztartási villamosenergiafogyasztás (1000 kWh/fő)

Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh).

Háztartási gázfogyasztás (1000 m³/fő)

Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m³).

A TeIR rendszer adatai szerint mind a háztartási villamosenergia, mind a háztartási gázfogyasztás csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés mértéke azonban nagyon kicsi és valószínűsíthetően döntően nem a megújuló energiák használatának és az energiatudatos lakossági magatartásformák elterjedésének az eredménye.

A villamosenergiafogyasztás csökkenése lehet annak az eredménye, hogy az elavult háztartási berendezések helyett ma már leginkább alacsony fogyasztású eszközök kaphatóak a kereskedelmi forgalomban és a legtöbben ezeket vásárolják, ugyanez a helyzet a világító testekkel kapcsolatban.

A gázfogyasztás csökkenése pedig magyarázható a klímaváltozás melegedő éghajlati tendenciájával, hiszen jelentősen csökkent a téli fagyos napok száma, így a fűtésre kevesebb földgáz kerül felhasználásra.

Összességében elmondható, hogy jelentős lépéseket kell tennie a városnak és lakóinak is a fogyasztás csökkentésére, mert a diagramokból az is kiolvasható, hogy Göd térségi szinten mindkét energiahordozóból a legtöbbet fogyasztó település.

3.1.7 Mezőgazdaság

Magyarországon a mezőgazdasággal foglalkozók aránya az utóbbi évtizedekben jelentős mértékben lecsökkent, mintegy 3 %-ra össztársadalmi szinten. Körülbelül ez az arány jellemzi Göd lakosságából a mezőgazdasággal foglalkozók részesedési arányát.

A Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala adatszolgáltatása szerint. Göd Város területéből a mezőgazdaság által hasznosított terület 703,84 hektár (ez a teljes terület 31,7 %-a), ebbe az erdőgazdálkodási területek is beletartoznak.

Az önkormányzat nem rendelkezik művelésre alkalmas saját tulajdonú területekkel, ezért önálló mezőgazdasági tevékenységet nem végez. A mezőgazdasági termelésre alkalmas területeken a gazdák az általuk tartott állatállomány takarmányozásához, illetve takarmány értékesítésre vet mezőgazdasági haszonnövényeket. A területek nagyobb része azonban legelő minőségű terület. Ennek oka, hogy több területen úgynevezett „nadrágszj” parcellák vannak, amelyek tulajdonosai nem akarnak mezőgazdasági tevékenységet folytatni, így a legegyszerűbb megoldás, ha bérkaszályással végeztetik el a művelési kötelezettségüket és az így kapott takarmány ára fedezi a kaszáltság költségeit.

A művelés alatt tartott területeken a gépparkra általánosan korszerű új, és jól karbantartott, felújított gépállomány jellemző, amelyek egy részét a gazdák pályázati lehetőségek segítségével szereztek be. A korszerű gépek károsanyag kibocsátása kisebb mértékű, amely segíti a mezőgazdasági klímavédelmi célok megvalósulását. A dekarbonizációs törekvéseket segítik azok az agrártámogatások is, amelyek az öko-gazdálkodást folytató gazdáknak magasabb földalapi támogatást nyújtanak.

A mezőgazdasági állatállomány a lovardák kivételével, főként Göd-Újtelepen összpontosul, de ott is visszaszorulóban van, főként a háztáji baromfiakra terjed ki és a lakosság saját ellátását szolgálja. Gazdasági célú haszonállat tenyésztés kevés helyen található, a lovak tartása viszont a tehetősebb réteg köreiből egyre népszerűbb.

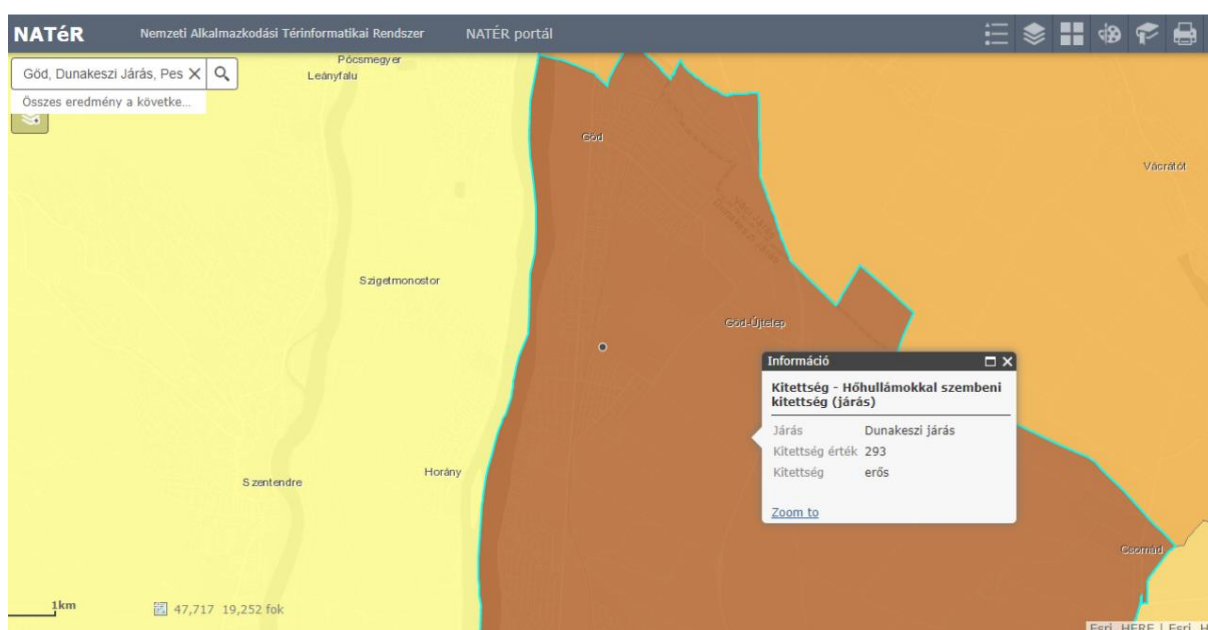
3.1.8 Egészségügy

Az éghajlatváltozás közvetlen hatásai közül a hőmérséklet emelkedése hat leginkább az emberi testre. A test úgy válaszol az emelkedő hőmérsékletre, hogy növeli a test felszínén a keringő vérmennyiséget és emeli a bőr hőmérsékletét. A hőtöbbletet a bőrön át adja le azáltal, hogy izzadni kezd. A fizikai aktivitás csökkentheti a bőr vérkeringését, ezáltal akadályozza a hőleadást, tehát a nyári nagy melegben a fizikai munka akadályozza a test természetes hőszabályozási folyamatát. Ha a szervezet nem tudja leadni a megnövekedett hőt, akkor tárolja és ezáltal emelkedik a testhőmérséklet, ami már egészségügyi kockázatot jelent.

Sok tényező károsíthatja ezen felül a szervezet hőszabályozó képességét, ilyen az életkor, a testsúly, az edzettségi állapot, az egészségi állapot és a táplálkozási szokások is. Kánikula idején a hőstressz súlyos veszély a munkahelyeken, vezetés közben és otthon is. Akkor kell számolni ezzel a veszéllyel, amikor a testhőmérséklet néhány fokkal a normális fölé emelkedik, azaz 38°C feletti. A hőség halálos is lehet, ellenkező esetben pedig tartós mentális károsodást is előidézhet.

Külön figyelmet kell szentelni a hőhullámok idején megrendezett kültéri sportesemények és egyéb rendezvények egészségügyi kockázatmentes lebonyolítására, valamint a szabadban dolgozók egészségvédelmére, víz- és sópótlására, árnyékban pihentetésére, ruházatára.

A hóhullámos napok várható gyakorisága 2021-2050 között az ország minden területén legalább 57%-al növekedni fog. A hóhullámos napok többelhőmérséklete folyamatosan emelkedik. Az elmúlt tizenöt év alatt is megfigyelhető volt a hóhullámok számának növekedése. Korábban évente egy-két hóhullám fordult elő, míg az elmúlt években három-öt alkalommal kellett hőségriasztást kiadni. A hóhullámok során 2005-2014 között évente átlagosan 700 ember vesztette életét. Az Országos Közegészségügyi Központ (OKK, mai nevén Nemzeti Népegészségügyi Központ, NNK) által készített előrejelzések szerint várható, hogy a jövőben tovább fog növekedni a hóhullámok gyakorisága, 2050-ig megkétszereződhet a számuk, jelentősen, mintegy 150%-kal növelve a hőség rovására írható többelhalálozást. A várható magas hőmérséklet nem csak egészségügyi szempontból jelentős, hanem akár az infrastruktúra bizonyos elemeinek átmeneti működési zavarait is eredményezheti, így a hóhullámok idején kiemelt jelentőségű a gyors és összehangolt cselekvés.

Hőhullámokkal szembeni kitétség

forrás: Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai rendszer

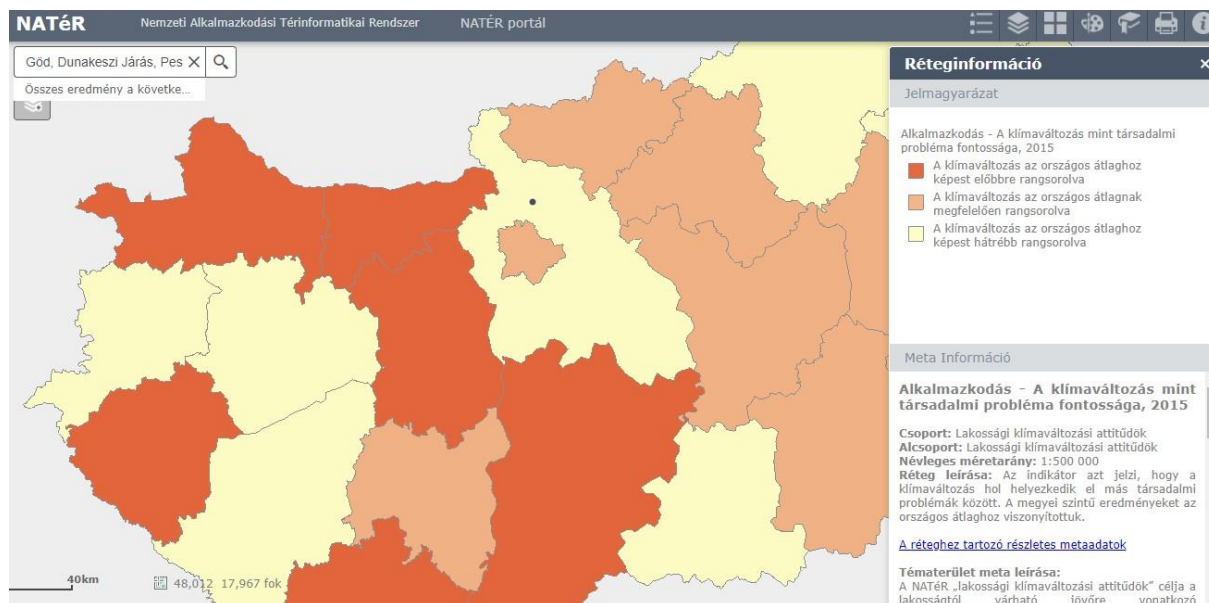
Számolni kell az enyhébb teleket követően az egészségügyben arra is, hogy az allergén növények virágzása a szokásos február közepi kezdethez képest akár egy hónappal is előbb indulhat meg. Szintén várható a rovar populációk, elsősorban a kullancsok számának szaporodása, ami a vírusos encephalitis és a Lyme megbetegedések kockázatát növeli. Az életkörülményekre gyakorolt hatások és a fertőző betegségek gyakoriságának növekedése várható.

Göd egészségügyi felkészülése a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira még nem történt meg, ezért erre kiemelt figyelmet kell fordítani.

3.1.9 Környezettudatosság, szemléletformálás

A városban jelenleg a klímavédelmi ismeretek hiányosak, illetve a környezetvédelmi szemlélet nem elterjedt a hétköznapi életvitelben. Ennek fejlesztésére óvodai, iskolai interaktív szakmai előadások, ismeretfejlesztő kiadványok, közösségi környezetvédelmi rendezvények szolgálhatnak. Ez a feladat jó alkalom a helyi civilek bevonására, a velük való szorosabb együttműködés kialakítására.

A klímaváltozás, mint társadalmi probléma fontossága
forrás: Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai rendszer

Az ösztönzés és szemléletformálás jelenleg alkalmazott eszközei elsősorban az óvodás és általános iskolás generáció tagjait célozzák meg, számos értékes ötlet és program áll rendelkezésre pl. Madarak és Fák napja, „Találd ki újra” hulladékhasznosító kreatív pályázat, az Európai Mobilitási Hét, és a Hulladékcsökkentési Hét, amelyeket tovább lehet és kell is bővíteni.

A felnőtt lakosság számára is értékes interaktív előadások kerültek megrendezésre a hulladékcsökkentés, komposztálás, környezettudatos háztartási praktikák témakörben, de a részvétel ezeken a rendezvényeken egyelőre igen csekély.

A helyben lakó, de döntően más településen tanuló középiskolás tanulók számára is szükség lenne kreatív eszközökkel, programokkal történő ösztönzésre, ugyanis ezen korosztály hozzáállása is kulcsfontosságú a visszafordíthatatlan környezeti változások megelőzése érdekében.

Összességében hangsúlyosabbnak kell lennie a preventív jellegű szemléletformálásnak, azaz pl. annak hangsúlyozása, hogy már a vásárlásnál tudatosan, kevesebb hulladékképződéssel járó, kevesebb csomagolással rendelkező termékeket válasszák a lakosok. Meg kell tanítani az embereket az ésszerű energiatakarékosság mindennapi apró lépéseire, amelyekkel azonban együtt nagyobb eredmények érhetőek el a klímaváltozás lassításának érdekében.

3.2 A Gödön megvalósult klímavédelemhez kapcsolódó projektek

Az alábbiakban a Göd Város Önkormányzata által az elmúlt 10 év során megvalósított vagy éppen folyamatban lévő mitigációt csökkentő, illetve adaptációs képességet növelő projektek kerülnek bemutatásra.

A projekt megnevezése és megvalósításának időszaka	Ágazat	A projekt rövid bemutatása	Összköltség és finanszírozás
Egészségügyi alapelvétési központ létrehozása 2017-2019	egészségügy	Az Egészségház építéskor egy olyan épület megalkotása volt a cél, amelyben az energiatakarékos üzemelés, kényelmes használhatóság és a magas színvonalú egészségügyi szolgáltatás egyszerre valósul meg. A külső épületszerkezetekben alkalmazott magas minőségű szigetelőrendszer és a megújuló környezeti energiát hasznosító hőszivattyús rendszer kiemelkedően gazdaságos üzemeléssel biztosítja az épület fűtését és hűtését. Az épületben alkalmazott hővisszanyerős légcserélő rendszernek köszönhetően a szellőztetés is gazdaságosan valósul meg, mivel a használt levegő hőenergiáját is hasznosítja a gépészeti rendszer. A tetőre telepített, „okos” vezérléssel ellátott polikristályos napelemrendszer még felhős időben is kedvezően hasznosítja a napenergiát, és kiemelkedően gazdaságos módon tudja ellátni az energetikai rendszert.	201 MFt önerő 199 MFt Pénzügyminisztériumi támogatás
Gödi Kincsem Óvoda újrapépítése 275 férőhellyel 2018-2019	oktatás-köznevelés	A Gödi Kincsem Óvoda 11 óvodai csoportjának bontása és újrapépítése valósult meg korszerű, szigetelt, kis energiaigényű épület felépítésével.	400 MFt Pénzügyminisztériumi támogatás
Kerékpárút felújítása és szélesítése az árvízvédelmi töltésen 2019-2020	közlekedés	EUROVELO 6 kerékpárút hálózat 1750 fm szakaszának felújítása, kiszélesítése és közlekedésbiztonsági fejlesztése valósult meg.	7,39 MFt önerő 140,45 MFt Pénzügyminisztériumi támogatás
Projekt címe: „Szelektív hulladékgyűjtő rendszer megújítása és kibővítése Gödön” Projekt azonosító száma: KEHOP-3.1.1-17-2018-00001 2018-2020	hulladékgazdálkodás	A projekt célja a korszerű hulladékgyűjtés és hasznosítás technikai hátterének megteremtése háztartási és települési szinten egyaránt. A korábbi zsákos megoldás kiiktatásával a begyűjtés környezetterhelő hatása érdemben csökken. A projekt során két alacsony kibocsátású hulladék-	Támogatás összege: 240 MFt Támogatás mértéke: 80 %

		gyűjtő jármű és szelektív gyűjtő-edények kerülnek beszerzésre. A beruházással párhuzamosan a lakosság környezettudatos szemléletformálására is kiterjed.	
Projekt címe: „Biológiailag lebomló hulladék eltérítése a hulladéklerakóktól Gödön Projekt azonosító száma: KEHOP-3.1.1-17-2018-00001 2018-2020	hulladékgazdálkodás	A projekt célja a biológiailag lebomló hulladékok meghatározott módon és gyakorisággal történő összegyűjtése és elszállítása, (ez előírás szerint évi minimum 10 alkalmat jelent). A projekt megvalósulásával ennél gyakoribb, a nyári időszakban kéthetente, a lakossági igényekhez igazodva alakítható ki a szolgáltatás. A projekt keretein belül 2000 db komposztálókeret is kiosztásra kerül a lakosság számára.	Támogatás összege: 240 MFt Támogatás mértéke: 80 %
Gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola energetikai fejlesztése KEHOP-5.2.9-16-2016-00072 2017	energiagazdálkodás	A 2017 tavaszán megkezdett munkálatok során hőszigetelést kapott az épület homlokzata, kicserélték a nyílászárókat, és szigetelték a tetőt. Utolsó fázisként került sor az épület tetején egy fotovoltaikus kiserőmű kiépítésére. A 160 darab napelem teljesítménye – időjárástól függően – 270 WP.	Támogatás összege: 207 MFt Támogatás mértéke: 100 %
Helyi busz közlekedés fejlesztése 5 új busz beszerzése 2018	közlekedés	Helyi busz közlekedés fejlesztése 5 db korszerű, felújított busz beszerzése, mely felváltotta a magas fogyasztású, elavult átlag 25 éves buszparkot.	állami támogatás összege: 100 MFt Támogatás mértéke: 100 %
Göd közterületein lakossági faültetési program 2013-tól folyamatosan	zöldfelület gazdálkodás	Az elmúlt hét év során az önkormányzat minden ősszel közterületi faültetési akciót hirdetett. Az akció során igényelt facsemetéket az önkormányzat térítésmentesen kiszállította, a lakosság pedig vállalta az ültetést és gondozást. Eddig közel 2000 facsemete került kiosztásra.	Önerő~ 4 MFt/év
Európai Mobilitási Hét egész hetes programsorozat szervezése 2014-2019	szemléletformálás	Sportrendezvények, kerékpártúrák, előadások, elektromos jármű bemutatók, Autómentes nap utca lezárással, kresz és közlekedési ügyességi versenyek, alma-citrom kampány, Városvédő matricagyűjtés felnőtteknek és gyerekeknek, ahol a környezettudatos közlekedésért, helyben vásárlásért, illetve a rendezvényeken való részvételért lehetett matricákat gyűjteni, értékes nyeremények pl. kerékpár	Pályázati céltámogatás évente 600-800 Ft között és változó mértékű önerő

Városi közintézményekre EMIT-ek elkészítése a 2020. évben	energiagazdálkodás	Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvényben a közintézmények számára előírt, energiamegtakarítási intézkedési terv elkészítése. Az energiamegtakarítási intézkedési terv (EMIT) készítésének célja, hogy az épület fenntartásáért és üzemeltetéséért felelős szervezet az épületre vonatkozóan feltárja az energiamegtakarítási lehetőségeket, ütemtervet készítsen a megvalósítandó intézkedésekre, azokat a tervnek megfelelően végrehajtsa,	Önerő:100 %
Németh László általános iskola konyha új kazán telepítése 2018	energiagazdálkodás	Németh László általános iskola konyha új, korszerű, jó hatásfokú kazán telepítése	Önerő 100 % 11.029.452 Ft
Helyi közösségi közlekedés pályázat 2016-2018	közlekedés	A helyi tömegközlekedés működtetéséhez (folyamatos üzemeltetéséhez és eszközfenntartási ráfordításaihoz), valamint fejlesztéséhez támogatás nyújtása.	saját forrásból: 16.040.775 Ft támogatás „A települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatása”: 1.298.000 Ft
Balázsovits János Sportszarnok fűtési rendszerének korszerűsítése 2017-2018	energiagazdálkodás	2 db kondenzációs gázkazán és egy használati melegvíz tartály került beépítésre a meglévő kazánházba. Az új kazánok a sportszarnok fűtését és használati melegvíz ellátását biztosítják.	MKSZ tornacsarnok felújítási program: 19,185 MFt
Elektromos töltőállomás létrehozása 2018	közlekedés	2 db elektromos töltőállomás került kivitelezésre az elektromos autók kiszolgálása céljából	Pályázati forrás: 4.952.000 Ft
EMIT kidolgozása középületekre 2020	energiagazdálkodás	2020-ban elkészültek a városi üzemeltetésben lévő épületek Energiamegtakarítási Intézkedési Tervei. Az EMIT-ek tartalmazzák minden épület épületenergetikai felmérését és az energiamegtakarítási lehetőségek felsorolását, beruházást nem igénylő, minimális beruházást igénylő és beruházást igénylő beavatkozások bontásában.	Önerő

4. Mitigációs és adaptációs helyzetértékelés

A klímaváltozás a Föld klímájának tartós és jelentős mértékű megváltozását jelenti. Ez nem csak Göd település, hanem az egész világ egyik legjelentősebb globális kihívása, melynek fő oka az ún. üvegházhatású gázok (ÜHG) légköri mennyiségének jelentős növekedése. Az üvegházhatás a földi hőháztartás egyik természetes eleme, melynek alapja, hogy a földfelszínről visszaverődő hosszuhullámú sugárzást az üvegházhatású gázok (a

legjelentősebbek a szén-dioxid, metán, dinitrogén-oxid) visszasugározzák, így melegítve a légkört.

Az emberiségnek jelentős szerepe van az ÜHG-k megnövekedett kibocsátásában, amelynek következtében az üvegházhatás fokozódik, ez pedig globális felmelegedéshez - a Föld átlaghőmérsékletének növekedéséhez - vezet. Ez a változás az átlaghőmérséklet emelkedésén túl olyan hatásokkal is jár, mint például a szélsőséges időjárási események (villám árvizek, megnő a rendkívüli hőség- és hideg napok száma, szélsőségesen sok csapadék lehullása rövid időn belül, szélviharok) gyakoriságának növekedésével. Az időjárás megváltozása pedig kihat az élővilág minden elemére a mikroorganizmusoktól a növény- és állatvilágon keresztül az emberek hétköznapi életéig. A klíma változása magával hozza az élőhelyek változását, ami pedig szükségszerűen kihat a fajok változására. Egyes fajok eltűnnek, mert nem tudnak alkalmazkodni a megváltozott környezethez, más fajok pedig új élőhelyeken jelennek meg, amivel beavatkoznak az ottani korábbi ökoszisztémába, felborítva azok évtizedes/évszázados egyensúlyát.

4.1 Települési ÜHG leltár, mitigációs és adaptációs helyzetértékelés

Az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátási leltára a klímavédelmi célok tervezésének egyik alappillére. A települési éghajlatpolitikai tervezésnek a helyi sajátosságon kell alapulnia, ezért fontos, hogy olyan helyzetelemzés készüljön, amely az egyedi körülményeket egyértelműen azonosítja. Ennek érdekében a települési klímastratégia helyzetértékelése keretében sor került Göd ÜHG kibocsátásának ágazati megoszlás szerinti vizsgálatára. A települési ÜHG leltár kidolgozásának elsődleges célja, hogy a település vezetése számára információt szolgáltatson a településen található fő kibocsátó ágazatokról, illetve viszonyítási alapot adjon a települési éghajlatpolitika dekarbonizációs, mitigációs és adaptációs tevékenységéhez.

Az ÜHG leltár a Klímabarát Települések Szövetsége által rendelkezésre bocsátott számoló tábla által meghatározott eljárás szerint készült. Az ÜHG leltár készítése során a lehető legfrissebb adatokat használtunk, a bázis év 2018 volt.

A számítás 6 fő területre terjedt ki, melyek az alábbiak:

- energiafogyasztás;
- nagyipari kibocsátás;
- közlekedés;
- mezőgazdaság;
- hulladékgazdálkodás;
- nyelők.

Energiafogyasztás

Az energiafogyasztásból származó ÜHG kibocsátás számolása során külön-külön került vizsgálatra a település villamos energia fogyasztása, földgázfogyasztása, valamint az önkormányzati és lakossági tüzfű- és szénfogyasztás, a számoló táblában rögzített emissziós faktorok segítségével meghatároztuk a kibocsátásokat, majd az energiafogyasztás teljes ÜHG kibocsátása ezek összegeként került meghatározásra.

A villamos energia fogyasztás kibocsátásának számolása: a különböző szektorokban (kommunális célra, lakosság részére, közvilágítási célra, ipari célra, mezőgazdasági célra, egyéb célra) szolgáltatott villamos energia mennyisége és a módszertanban megadott emissziós faktor alapján számítható az egyes ágazatok (önkormányzat, lakosság, közvilágítás, ipar, szolgáltatás, mezőgazdaság) villamos energia fogyasztásból származó CO₂ kibocsátása.

A földgázfogyasztás kibocsátásának számolása: a különböző szektoroknak (közvetlen háztartási, lakóépületek központi kazánjai, kommunális, ipari, mezőgazdasági, egyéb kategória) értékesített földgáz mennyisége, a módszertanban megadott vonatkozó emissziós faktor, valamint a földgáz energiatartalma alapján számítható az egyes ágazatok földgázfelhasználásból származó CO₂ kibocsátása.

Távhőfelhasználás nincs a településen, továbbá az Önkormányzati intézmények nem rendelkeznek fűtési célú tűzifa- és szénfogyasztással. A lakossági tűzifa- és szénfogyasztás adatok becslés útján kerültek meghatározásra a módszertani útmutatóban meghatározott arányosítással, melyek a http://www.ksh.hu/nepszamlalas/reszletes_tablak megyei adataihoz viszonyítva, lakosságárányosan lettek megadva.

Nagyipari kibocsájtási adatok nem lettek megadva, mert az útmutatóban lévő segédlet alapján sem lehetett a most folyamatosan épülő SAMSUNG SDI Magyarország Kft. gödi gyárának kibocsájtására semmilyen adatot találni, ezért a számításoknál a város vezetésének döntése alapján ez tudatosan nem került figyelembevételre, sem a Klímastratégia, sem a SECAP dokumentum elkészítésekor.

Közlekedés

A településen belüli, helyi, egyéni utazások (1. tényező) CO₂ kibocsátásának meghatározása három adat felhasználásával történt: KSH adatkérés eredményeként hozzájutottunk „a településre vonatkozó, személygépkocsival megtett, a lakótelepülésen belül történő munkába járás összesített napi időtartama egy irányba” 2011. évi adathoz (3052 perc). A 2. tényező szintén a KSH adatkérés keretében igényelt adat, a településről személygépkocsival ingázó munkavállalók száma alapján került meghatározásra A településre eső állami utak forgalmát (3. tényező) a Közlekedésinformációs Rendszer és Adatbázis, valamint a Magyar Közút Zrt. által közzétett 2019. évi országos közúti keresztmetszeti forgalomszámlálás eredményei alapján számítottuk.

Mezőgazdaság

A mezőgazdaság állattenyésztési adatai a falugazdász nyilvántartásból kerültek lekérdezésre, a szerves- és műtrágya emisszió adatai a módszertani útmutató ajánlása szerint a <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=OMN> adatbázisból lett átemelve. A szántóterületek nagysága szintén a megadott KSH adatbázis alapján került meghatározásra <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/themeSelector.jsp?page=2&szst=T>. A bázis év ezeknél az adatoknál 2015. év volt.

Hulladékgazdálkodás

A keletkező települési kommunális hulladék adatot a Gödi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. szolgáltatva 2018 évre vonatkozóan. A szennyvízkezelés kibocsátás adatai lakosságszám arányosítással lettek kiszámolva a Klímabarát Települések Szövetsége által rendelkezésre bocsátott számoló táblában megadott országos adatokhoz igazodva.

Nyelők

Göd erdővel borított területeinek nagysága nem az ajánlott módszerrel került megállapításra, hanem a Nebih honlapján lévő „Nyilvános interaktív erdőtérkép” gödi erdőrészleteinek összesítése alapján. A települési zöldterület nagysága pedig a 2018. évi Településfejlesztési koncepció adatai alapján lett figyelembe véve.

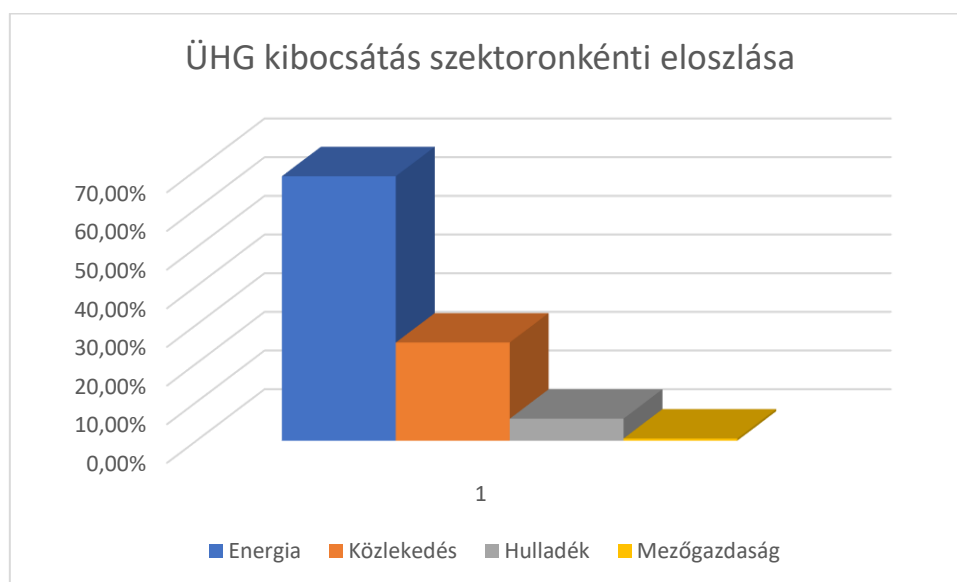

Göd		SZÉN-DIOXID	METÁN	DINITROGÉN-OXID	ÖSSZESEN
		CO ₂	CH ₄	N ₂ O	
ÜVEGHÁZGÁZ LETLÁR		t CO ₂ egyenérték			
KIBOCSÁTÁS	1. ENERGIAFOGYASZTÁS	86 425,29			86 425,29
	1.1. Áram	44 624,16			44 624,16
	1.2. Földgáz	40 618,50			40 618,50
	1.3. Távhő	0,00			0,00
	1.4. Szén és tűzifa	1 182,64			1 182,64
	2. NAGYIPARI KIBOCSÁTÁS	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.1. Egyéb ipari energiafogyasztás	0,00	0,00	0,00	0,00
	2.2. Ipari folyamatok	0,00	0,00	0,00	0,00
	3. KÖZLEKEDÉS	31 912,22	0,00	0,00	31 912,22
	3.1. Helyi közlekedés	382,33			382,33
	3.2. Ingázás	89,47			89,47
	3.3. Állami utak	31 440,42			31 440,42
	4. MEZŐGAZDASÁG		30,86	3,44	34,29
	4.1. Állatállomány		21,82		21,82
	4.2. Hígrágya		9,04	3,41	12,45
	4.3. Szántóföldek			0,02	0,02
	5. HULLADÉK		6 689,83	451,44	7 141,27
	5.1. Szilárd hulladékkezelés		5 932,50		5 932,50
	5.2. Szennyvízkezelés		757,33	451,44	1 208,77
	ÖSSZES KIBOCSÁTÁS		118 337,51	6 720,69	454,87
NYELÉS	6. Nyelők	-1 563,30			-1 563,30
VÉGSŐ KIBOCSÁTÁS		116 774,22	6 720,69	454,87	123 949,78
NAGYIPAR NÉLKÜL		116 774,22	6 720,69	454,87	123 949,78

2016-ban Magyarországon a nemzetgazdasági ágazatok kibocsájtása adta a kibocsájtott üvegházhatású gázok 69 %-át, a többi a háztartások hűtéséből, fűtéséből és a gépjárművek kibocsátásából származott (KSH adatbázis).

Gödön a legtöbb üvegházhatású gáz kibocsátást az energiafogyasztás okozza, ezt, követi a közlekedés, a hulladékgazdálkodás és a mezőgazdaság. Elsősorban az áram- és földgázfelhasználás felelős a nagyobb energiafogyasztásért, a lakossági szén - tűzifa fogyasztása a földgázhoz képest elenyésző mértékű.

Göd üvegházhatású gáz kibocsátásának legnagyobb része a fosszilis energiahordozók elégetésére vezethető vissza (villamos energia, földgáz). A nem fosszilis energiahordozók felhasználására visszavezethető (metán, dinitrogén-oxid) kibocsátások (5%) főleg a szennyvízszektort is magában foglaló hulladékgazdálkodásból származnak.

Üvegház leltár alapján saját szerkesztés

A masfelfok.hu által közölt adatok szerint Magyarország nettó szén-dioxid egyenértékű üvegházgáz kibocsátása 2017-ben összesen 58,3 millió tonna volt, melyhez képest a 2018-as adatokra hagyatkozó gödi kibocsátási leltár 125 513 t, amely az országos emisszió 0,21 %-át teszi ki. Fontos cél a klímastartégián belül a helyi ÜHG-k kibocsátás csökkentése, amely ugyan számszerűen kis mértékben, de példa értékű intézkedéseivel mégis nagy mértékben hozzájárulhat az országos eredményekhez.

4.2 Városi éghajlat szempontú SWOT analízis

Göd SWOT elemzésének alapjául szolgáltak a klímastratégia helyzetelemző részeiben foglalt megállapítások, ezek szerint az alábbi témakörök kerültek vizsgálatra:

- ÜHG kibocsátás megállapításai, tendenciái;
- település szempontjából releváns kiemelt éghajlatváltozási problémakörök;
- releváns problémakörökben az éghajlatváltozás várható helyi hatásai éghajlatváltozással szembeni alkalmazkodóképesség és sérülékenység tapasztalatai;
- az éghajlatváltozás által veszélyeztetett helyi értékek;
- a település zöldfelületi- és vízgazdálkodási helyzete;
- a településen megvalósult fenntartható energiagazdálkodási és fenntartható közlekedési projektek tapasztalatai;
- a településen megvalósult szemléletformálási projektek tapasztalatai

Erősségek	Gyengeségek
Közterületeken nagy zöldfelületek, kertvárosias jelleg	A Duna-part melletti közvetlen fekvés miatt árvízveszély fennállása
Országos/helyi jelentőségű természetvédelmi területek magas aránya	Nincsenek vagy nem aktualizáltak a kezelési tervek az országos és helyi védettségű területekre
Az Eurovelo6 kerékpárút áthalad a településen a Duna mentén É-D-i irányban és K-Ny-i irányban is van helyi közlekedésre alkalmas kerékpárút	A város területén lévő kis vízfolyások változó és gyenge vízhozamúak, ezért szárazság esetén nincs vízutánpótlás
Jó minőségű vasúti pályán, gyakori vasúti közlekedés	Nem áll rendelkezésre aktualizált Környezetvédelmi Program
2009-óta házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer működtetése – 2018. óta zöldhulladék házhoz menő begyűjtési rendszer	A város egyes területein nincs vagy nem megfelelő a csapadékelvezetési rendszer, ezért a hirtelen lezúduló csapadék előnti az utcákat, befolyik az ingatlanokba.
Megvalósult energetikai fejlesztések a közintézményekben	A népességbevándorlás ellenére lassú előregedés, mert az élve születések száma kevesebb, mint a halálozás
Az agglomerációban való elhelyezkedés miatt, az országos átlagnál kedvezőbb jövedelmi és munkanélküli helyzet.	A külterületeken újra és újra megjelenő illegális hulladéklerakások
Egyre több P+R parkoló kialakítása az elmúlt években	A felső talajok rossz vízmegtartó képessége miatt a növényzet szárazsággal szembeni kitettsége magas
Az idősek számára otthoni segítségnyújtás, illetve Idősek Napközi Otthona biztosított	A sok ingázó miatt magas a közlekedés ÜHG kibocsájtása
2013-tól minden évben őszi faültetési akció, 300-400 facsemete/év kerül ki közterületre	Budapestről kiköltöző lakosság alacsonyan szocializált a kertészeti munkák iránt

Helyi piac működése szombatonként 2019. szeptemberétől	Parkolási igények erősödése csökkenti a közterületi növényültetési hajlandóságot
Gazdasági szereplők társadalmi felelősségvállalásában megjelentek a zöldfelületi fejlesztések	

Lehetőségek	Veszélyek
Szabad önkormányzati területek ~ 29 ha erdősítés megvalósítására, amely következtében nő az ÜHG-ok elnyelő képessége	Az egyre gyakrabban előforduló pusztító viharok miatt az idősebb faállomány egyedeinek darabszáma jelentős mértékben lecsökken
Közüntézmények energetikai felújítása, megújuló energiaforrásokra történő átállás, minta projektek megvalósítása	A hirtelen lezúduló csapadék következtében villámárvizek kialakulása, amelyek nehezítik, egyes helyeken lehetetlenné teszik a gyalogos közlekedést
Városi zöldkataszter felújításával térinformatikai támogatással végzett zöldfelület kezelés	Az éghajlat melegedésével, téli fagynapok számának csökkenésével sok korokozó nem pusztul el
Partnerség kialakítása a SAMSUNG SDI Magyarország Kft. helyben lévő gyáregységével, közös klímaprojektek megvalósítására	A népesség növekedésével a magáningatlanok beépítésének, leburkolásának aránya növekszik, (pl. műfű megjelenése)
Középületek energiafelújításával csökken az energiafelhasználás és az ÜHG-k kibocsátása	A lakosság számának növekedésével együtt jár a fogyasztási igények növekedése, valamint nő a lakosság energiafelhasználása
P+R parkolási lehetőségek növelése, telekocsi rendszer kialakítása apra fejlesztett alkalmazással	A vasúti közlekedés kapacitásának túlterheltsége a reggeli és délutáni csúcsidekban.
Kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése	Neveleki településrészen közcsatorna és burkolt utak hiánya
Hőségnapokon párapapó létesítése közterületeken, légkondicionált helységek megnyitása	Egyes nagyforgalmú közutak (pl. Ady Endre út) alacsony kapacitása, rossz minőségű burkolata
Helyi természetvédelmi értékek védelem alá helyezése (pl. idős fák)	Nincs szabad belterületi önkormányzati terület új közösségi terek, zöldfelületek kialakítására
Gyengébb termőképességű mezőgazdasági területek vagy utak menti területek hasznosítása alternatív energia termelő - hasznosító beruházások létesítésével (pl. napelem-mező)	Nincs közterületi kamera rendszer, amely megelőzné a növénylopásokat, vandalizmust

4.3 A helyi lakosság által meghatározott problémakörök

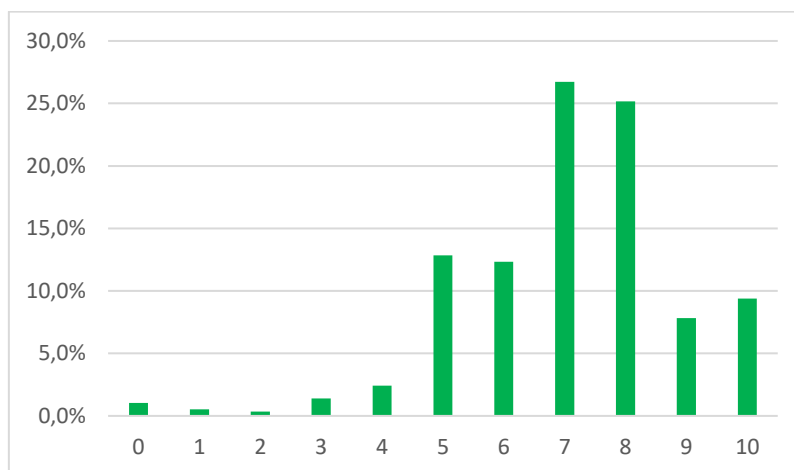
Gödi klímastratégia – Kérdőív

Göd városa elkötelezte magát a klímavédelem mellett, ehhez kérte a Gödön lakó állampolgárokat, hogy a kérdőív kitöltésével segítsék a klímastratégia és cselekvési terv kidolgozását. A kérdőív kitöltői között kertészeti utalványok és klímavédelmi gödi naptárak kerültek kisorsolásra.

A kérdőívet 2019. december 2. és 2020. január 25. között lehetett kitölteni, amelyben az alábbi kérdések szerepeltek lehetséges válaszokkal és a végén néhány demográfiai kérdéssel, kor és nem tekintetében.

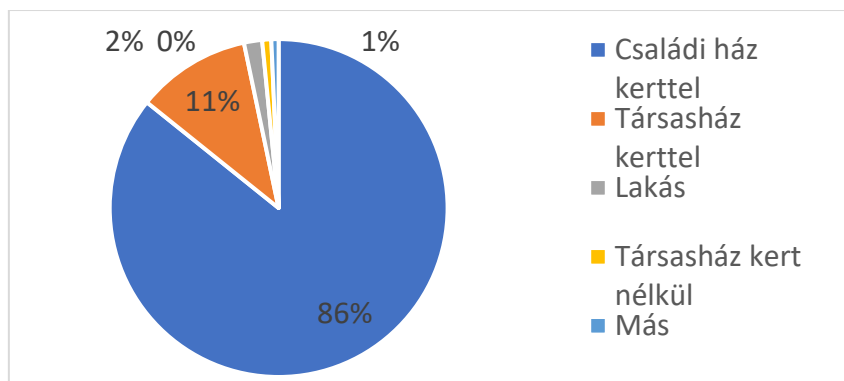
A kérdőívet 576-an töltötték ki, ez Göd teljes lakosságának 2,7%-a. A város 49-51% férfi – nő arányához képest a kérdőívet a nők nagyobb arányban töltötték ki (60,8% nő- 39,2% ffi).

A kérdőív alapvetően a 18 év felettek véleményét tükrözi, hiszen 18 év alattiak csak 1,2%-ban töltötték ki.

0-10 -es skála mutatja mennyire tartják magukat „zöldnek” a kitöltők, %- os megoszlásban.

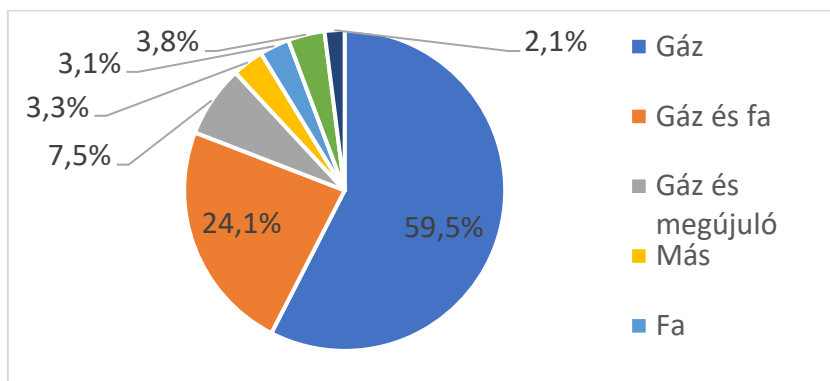
A válaszadók 97%-a rendelkezik kerttel, amely adat jól rávilágít Göd kertvárosi jellegére.

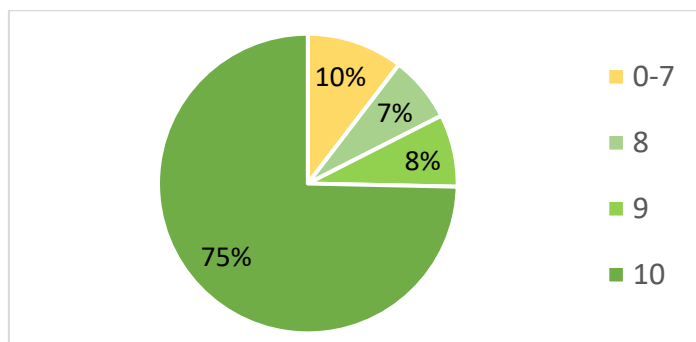
Ház típusok megoszlása %-ban.

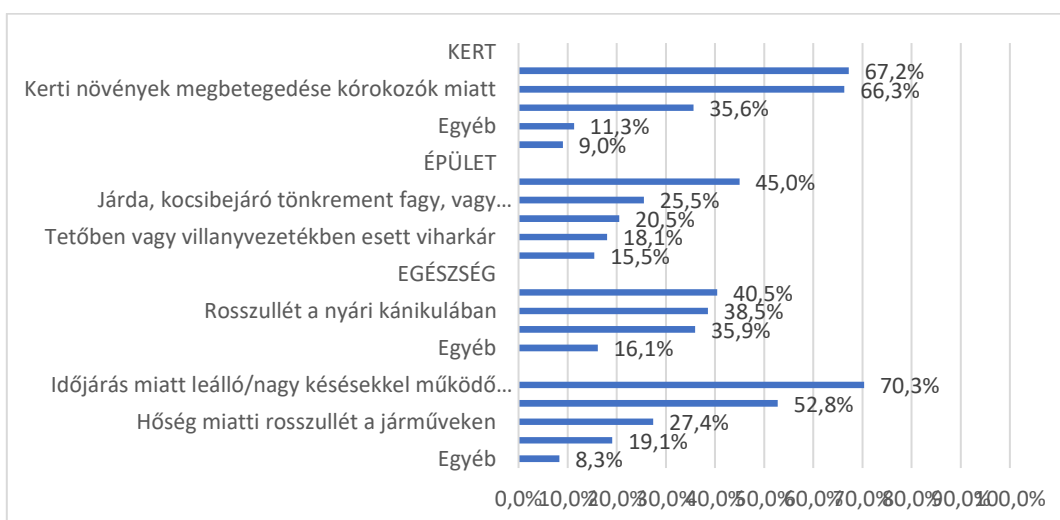
A válaszadók 94,9%-a használ gázt vagy más fosszilis alapú anyagot a fűtésre. Csak megújulókkal 2,1% oldja meg a fűtését. Valamilyen megújuló energiát 36,8% ingatlan használ, ennek nagyrésze fa.

Fűtés megoszlása %-ban különböző erőforrásokkal és azok kombinációival.

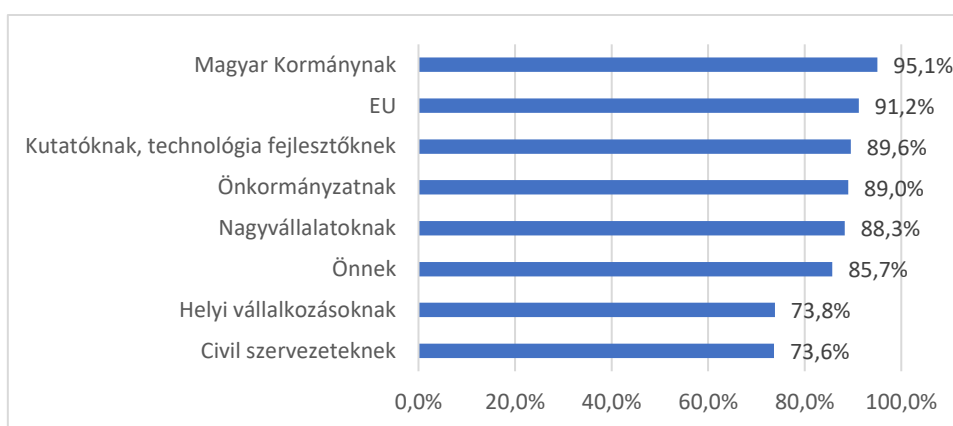
Ahogy a kördiagramból látható a kitöltők háromnegyede azt gondolja, hogy már csak „pár évünk maradt arra, hogy megállítsuk a kritikus szén-dioxid emelkedést. További 15% 10 skálán 8-9-es szinten tartja fontosnak a klímavédelmet, és a válaszadók 10%-a, aki szerint ennél kevésbé fontos. (0-10 skálán lehetett értékelni a szén-dioxid kibocsátás kritikusságát.)

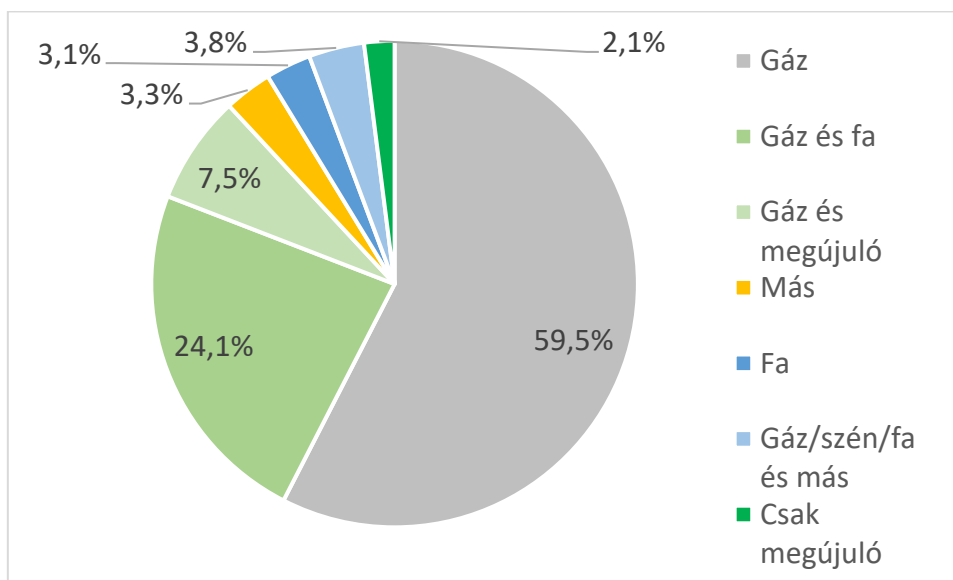
A véleménynyilvánítók tapasztalatait mutatja be a fenti ábra, abban a tekintetben, hogy melyek azok az éghajlatváltozás miatti jelenségek, amelyeket gyakrabban érzékelnek mostanában, mint gyerekkorukban. (az összes kitöltő %-ban)

A válaszadók több mint fele által érzékelt jelenségek a szárazság és a kártevők, kórokozók jelenléte a kertekben, illetve közösségi közlekedés leállása, késései az extrém időjárási helyzetekben (szél, eső, hó) és a járdák járhatatlanná válása csapadékos helyzetekben.

Arra a kérdésre, hogy kinek kell az éghajlatváltozás mérséklésével foglalkozni, bármennyi választ meg lehetett jelölni. Bár minden szereplőt nagyon nagy %-ban megjelölték, az a prioritás rajzolódik ki, hogy a kitöltők első sorban a magas a nemzeti, és Európai Unió politikától várják el a vezető szerepet, az egyes személyek felelősségét, a civil szervezetek, helyi vállalkozások cselekvőképességét hátrébb sorolják.

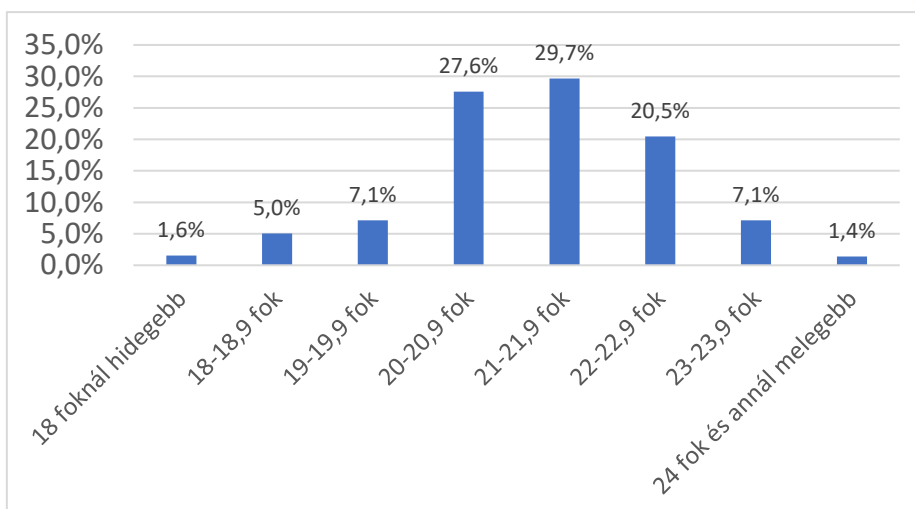

A véleménynyilvánítók 94,9%-a használ gázt vagy más fosszilis alapú anyagot a fűtésre. Csak megújulókkal 2,1% oldja meg a fűtését. Valamilyen megújuló energiát 36,8% használ, ennek nagyrésze fa.

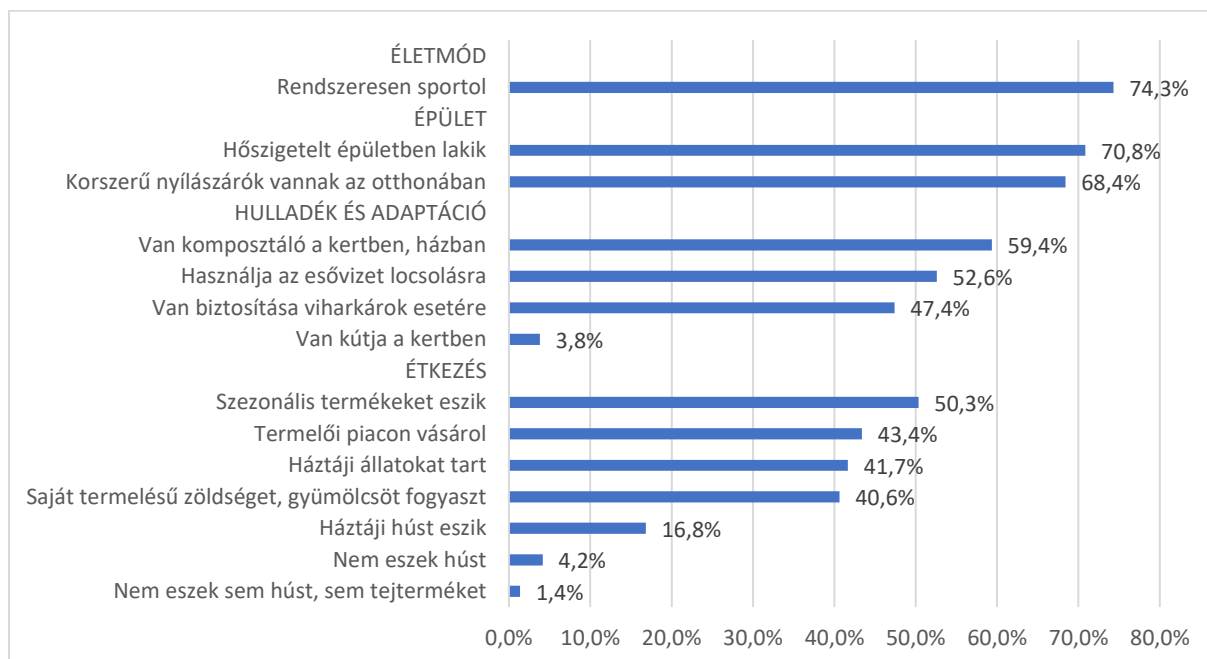

Fűtés megoszlása %-ban különböző erőforrásokkal és azok kombinációival.

A kitöltők 57,3%-nál 20-22 fok közötti a télen a lakásban a nappali hőmérséklet. A saját bevalláson alapuló hőmérsékelt alapján az látszik, hogy a válaszadók tudatosak erre a szempontra, és csak nagyon kis arányban 1,4%-ban 24 fok felett a hőmérséklet.

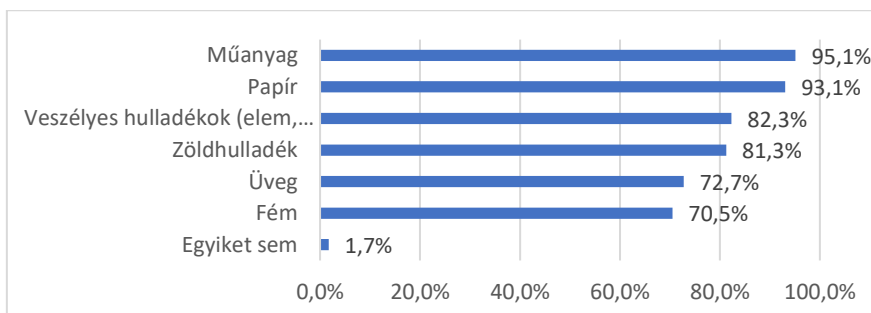

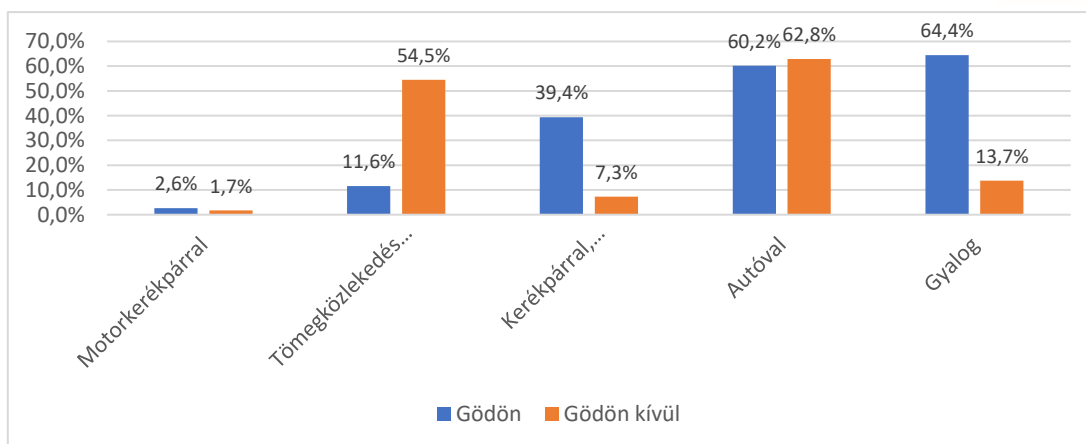
Téli nappali szoba hőmérsékletének megoszlása az összes kitöltő %-ban. Kiemelkedően magas a hőszigetelt lakások (70,8%), és a már korszerű nyílászárókkal rendelkezők (68,4%) aránya, ez mutatja Göd lakosainak átlagosan jó élet színvonalát.

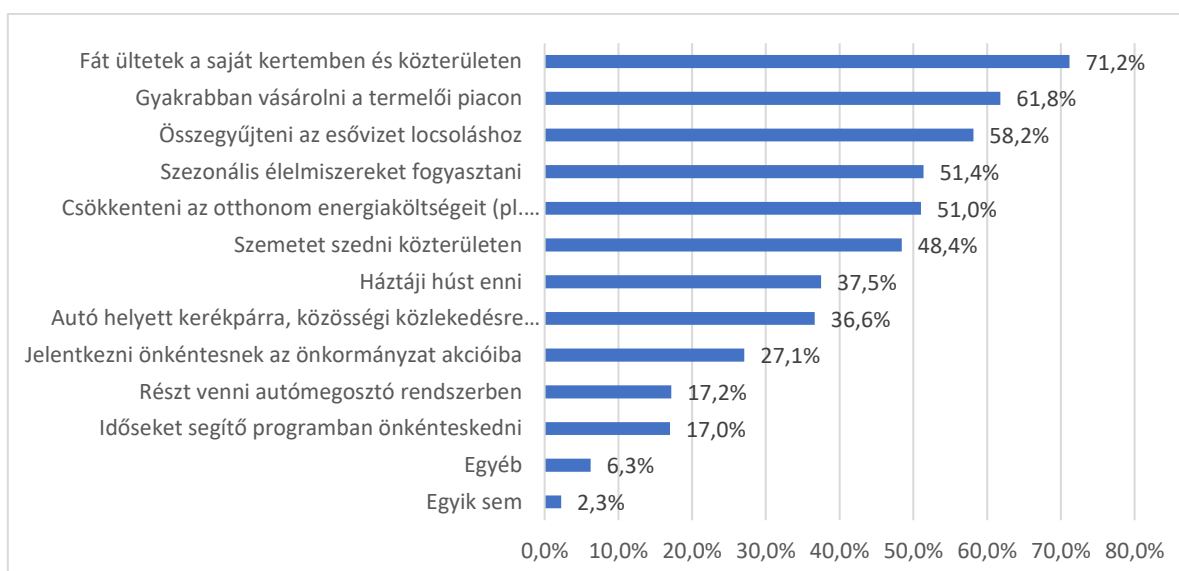
Környezettudatosságot felmérő állítások, melyek igazak a kitöltőkre, %-ban, szektoronként.

Az alábbi diagramon látható, hogy a szelektív hulladékok gyűjtése nagyon magas arányú a válaszadók között, mindegyik hulladék típusra minimum 70% megjelölte, hogy szelektíven gyűjti, ez mutatja a városban bevezetett szelektív hulladékgyűjtés sikerességét.

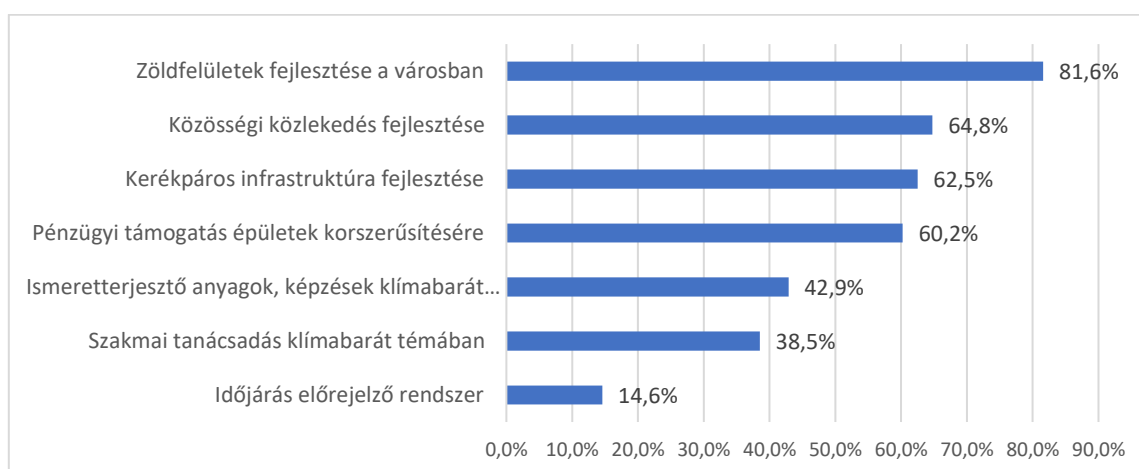

A hétköznapi közlekedési módok Gödön és Gödön kívül, azt mutatja a kitöltők mennyi %-a használ egy-egy közlekedési módot.

Mire lenne hajlandó, hogy Ön is aktívan hozzájáruljon Göd város klímavédelmi intézkedéseire kérdésre adott válaszok az összes kitöltő %-ban

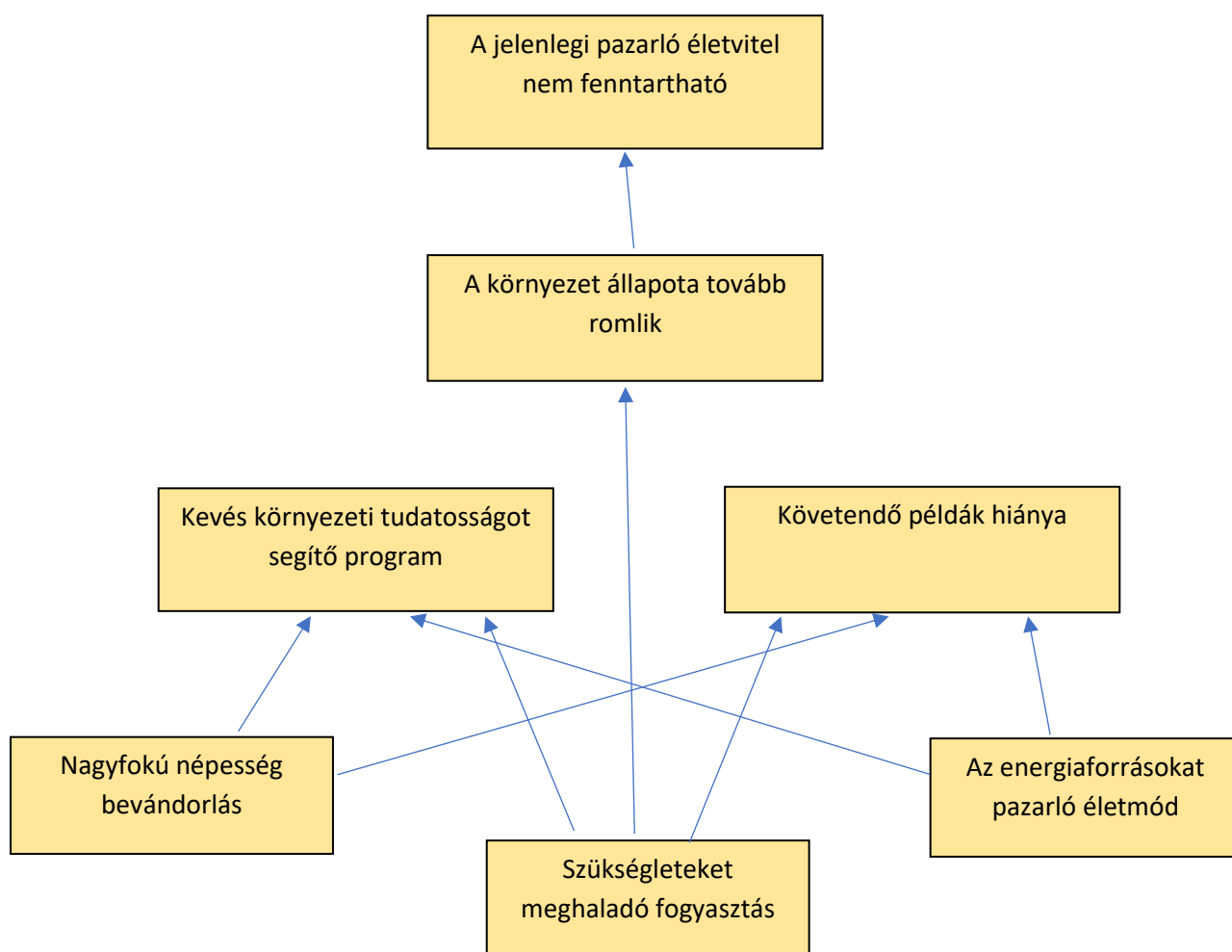
A diagram legfontosabb klímavédelmi intézkedések támogatottságát mutatja az összes kitöltő %-ban, amivel Göd város támogathatná a klímavédelmet. (háromat jelölhettek meg a kitöltők)

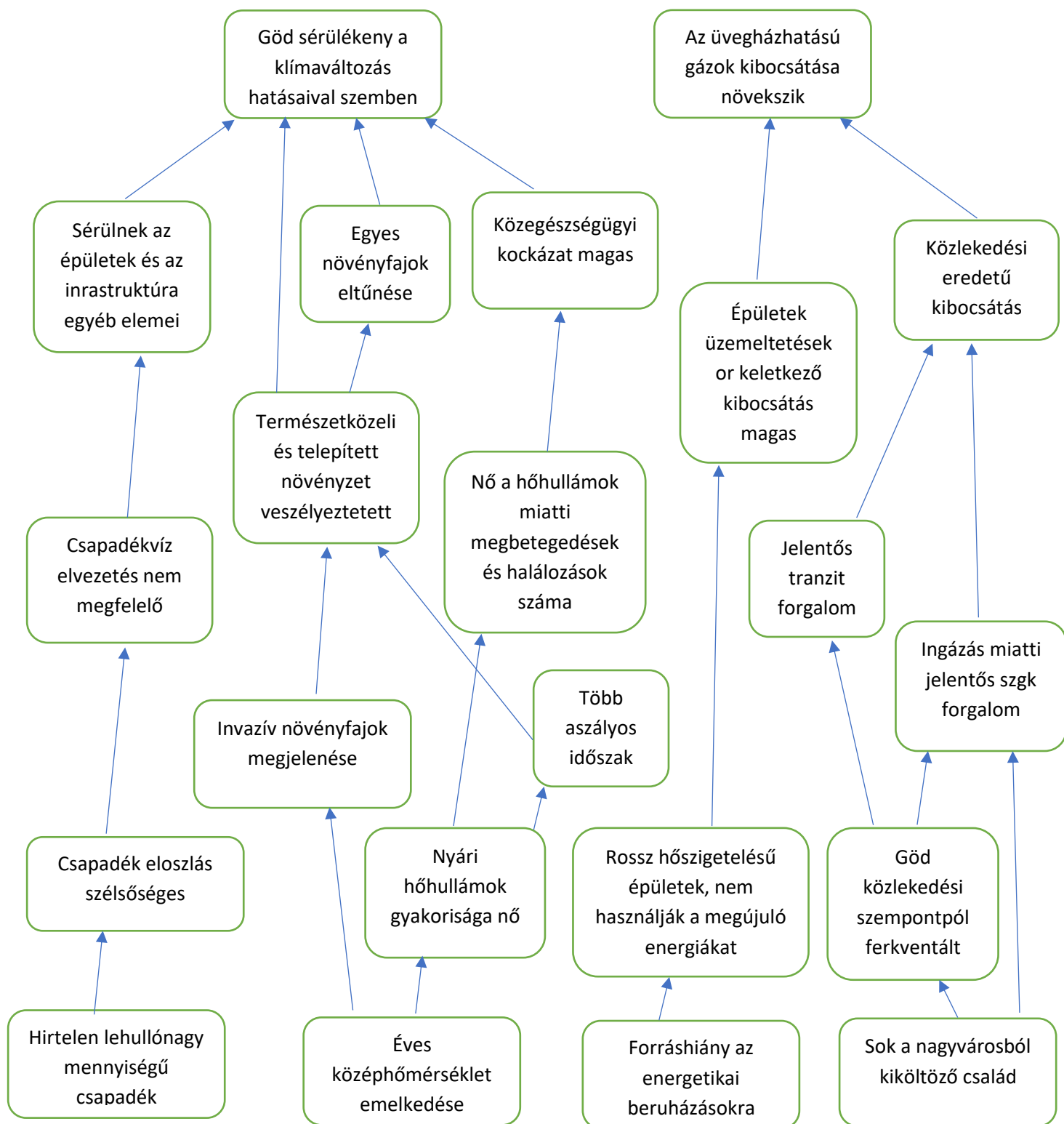
4.4 Klímavédelmi problémafa meghatározása

A klímavédelmi helyzetelemzésnél és helyzetértékelésnél megvizsgált problémakörök eredményeit, a SWOT analízis gyengeségek és veszélyek megállapításait, valamint a helyi lakosság által megfogalmazott problémákat alapul véve készültek el Göd klímavédelmi problémafái, melyek célja a település klímavédelmi kihívásainak azonosítása és rendszerbe foglalása. Külön készült el a környezettudatosság, valamint a mitigációs és adaptációs kérdéseket feltűntető problémafa. A fő megállapítások, problémakörök fa struktúrába kerültek, legalul a legalsóbb szintű, legegyszerűbb problémaelemet, ezután felfelé haladva egyre összetettebb és komplexebb problémaköröket megjelenítve.

Klímatudatossági problémafa

Göd Város Mitigációs és Adaptációs Problémafája

5. Stratégiai kapcsolódási pontok

A települési klímastratégiák kialakításának alapja nem csak a korábban már bemutatott ÜHG leltár elkészítése, valamint a lakosság és a döntéshozók véleménye, hanem fontos iránymutatást adnak a már elkészült és elfogadott nemzeti, megyei és egyéb települési tervezési dokumentumok is. Ahogyan már említésre került, a magasabb területi egységek környezetvédelmi és klímavédelmi céljai nem valósulhatnak meg, amennyiben a települések klímavédelmi cselekvései nem támogatják, ugyanez igaz visszafelé is. Sokkal nagyobb eredménnyel kecsegtet egy olyan helyi célkitűzés, amelyik a területi és országos célokkal egy irányba mutat, mint amelyik elszigetelten próbál eredményt elérni.

Ennek megfelelően ebben a fejezetben azok a stratégiai kapcsolódási pontok kerülnek bemutatásra, melyek azt mutatják meg, hogy a Göd Város Klímastratégiája, hogyan és milyen pontokon kapcsolódik a magasabb szintű területi egységek tervezési dokumentumaihoz.

5.1 Nemzeti szintű kapcsolódási pontok

5.1.1 Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2)

A NÉS2 a mitigáció - adaptáció - szemléletformálás tematika hármának megfelelően magában foglalja az üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentésének céljait, prioritásait és cselekvési irányait tartalmazó Hazai Dekarbonizációs Útitervet.

Az éghajlatváltozás várható magyarországi hatásainak, természeti és társadalmi, gazdasági következményeinek, valamint az ökoszisztémák és az ágazatok éghajlati sérülékenységének értékelése szintén a NÉS-2 részét képezi, amelyre alapozva Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia (NAS) épül a dokumentumba.

Az alkalmazkodás és felkészülés koncepcionális keretei érintik többek között a vízgazdálkodás, a vidékfejlesztés, az egészségügy, az energetika, a turizmus és más ágazatok éghajlatbiztonsággal kapcsolatos helyzetét, kockázatait, megvizsgálva a felkészülés lehetséges cselekvési irányait. Magyarország alapvető stratégiai érdeke, hogy a versenyképesség, a technológiaváltás és az éghajlatvédelem szempontjait egyaránt figyelembe vevő dekarbonizációs tervvel készüljön az Európai Unió hosszú távú kibocsátás-csökkentési törekvéseiben és erőfeszítés-megosztási rendszerében való arányos és hatékony részvételére. Elengedhetetlen stratégiai szempont továbbá a fenntartható fejlődés feltételeinek megtervezése, a klímapolitikai vállalások teljesítését lehetővé tevő, munkahelyeket teremtő és megtartó, az innovációra és kutatásfejlesztésre építő gazdaság megteremtése. A helyesen megválasztott klímapolitikai irányok, a megfelelően ambiciózus kibocsátás-csökkentési célok az adott ország versenyképességet is pozitívan befolyásolják, különösen hosszú távon. Emellett a globális környezeti problémák megoldásában való arányos felelősség indokolta, hogy a NÉS-2 keretei között megvalósuljon a magyarországi dekarbonizáció hosszú távú tervezési folyamata.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

összes mitigációs és adaptációs intézkedés

5.1.2 Nemzeti Energiastratégia (NES)

A Nemzeti Energiastratégia öt fő célterületet határoz meg:

- Energiatakarékosság és energiahatékonyság fokozása;
- Megújuló energiák részarányának növelése;
- Közép-európai vezetékhálózat integrálása és az ehhez szükséges határkereszteső kapacitások kiépítése;
- Az atomenergia jelenlegi kapacitásainak megőrzése;
- A hazai szén- és lignitvagyon környezetbarát módon való felhasználása a villamosenergiatermelésben.

A felsorolásban szereplő célok közül az első kettő, amelyek megjelenik a gödi klímastratégiában, az utóbbi három a település életében nem releváns.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

összes mitigációs intézkedés

5.1.3 Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési terv (EKSZCST)

Az Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Terv (2015) több kulcs tématerületet meghatározott:

- Energhatékony és energiatakarékosság;
- Megújuló energia-felhasználás;
- Közlekedési energiamegtakarítás és kibocsátáscsökkentés;
- Hatékony erőforrás felhasználás és alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasági és társadalmi berendezkedés;
- Megváltozott klímaviszonyokhoz való alkalmazkodás.

Göd klímastratégiája kiterjed valamennyi fent javasolt tématerületre.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

M1-M9, A1-A8,

5.1.4 Nemzeti Épületenergetikai Stratégia (NÉES)

A NÉES átfogó céljai a következőkben kerültek meghatározásra:

- Harmonizáció az EU energetikai és környezetvédelmi céljaival;
- Épületkorszerűsítés, mint a lakosság rezsiköltség csökkentésének eszköze;
- Költségvetési kiadások mérséklése;
- Az energiaszegénység mérséklése;
- ÜHG kibocsátás-csökkentés.

Az ÜHG-ék kibocsátásának egyik legfontosabb része a korszerűtlen épületállomány miatt kerül kibocsátásra. a település klímastratégiájának szerint a meglévő épületállomány felújítása az egyik legfontosabb forrása a szén-dioxid kibocsátás csökkentésének. A település SECAP dokumentumának ez szintén fontos célkitűzése.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései: M1-M9

5.1.5 Magyarország Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési terve (NEHCST)

A III. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv számos, konkrét javaslatot és nemzeti szintű vállalást tartalmaz az energiahatékonysági célok megvalósítására. Göd város számára a leginkább releváns ezek közül az épületenergetikai korszerűsítések megvalósítása, melyet a SECAP dokumentum is előtérbe helyez.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

M1-M9,

5.1.6 Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési terve (NCST)

A tervdokumentum általánosan 2020-ra vonatkozóan kitűzte a 14,65%-os nemzeti vállalást a megújuló energiák hazai energiaszerkezetben elfoglalt arányára vonatkozóan. Az egyes megújuló energiák hasznosíthatóságát nemzeti szinten a következő sorrendben állapítja meg:

1. napenergia,
2. geotermikus energia,
3. hőszivattyúk, biomassa,
4. biogáz.

Gödön a települési sajátosságokat figyelembe véve leginkább a napenergia és a hőszivattyúk akár kombinált alkalmazására van elsődlegesen lehetőség.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

M1, M8,

5.1.7 IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKPIV.)

A Nemzeti Környezetvédelmi Program három fő célt határozott meg:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása;
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata;
- Az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A három célkitűzés alapvetően függ össze a klímaváltozás jelentette kihívásokkal, így a települési klímastratégia valamennyi eleme kapcsolódik az NKP IV. célrendszeréhez.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

összes intézkedés

5.2 Kapcsolódás a megyei szintű környezet- és klímavédelmi stratégiákhoz

5.2.1 Kapcsolódás a Pest Megyei Környezetvédelmi Programhoz

A Pest Megyei Környezetvédelmi Program (továbbiakban Program) szerint, a megyei önkormányzat a természet-és környezetvédelem feladatainak összefhangolását, bemutatását és megőrzését végzi a területi tervezés, fejlesztés és rendezés eszközeivel.

A Programban meghatározott programpontok a megyében található települési önkormányzatok, gazdálkodó és civil szervezetek, továbbá a helyi lakosság együttműködése által valósíthatók meg.

A Program a helyzetértékelésben és a célok-feladatok meghatározása során egy-egy önálló fejezetet szentel a klímaváltozásnak. Szükséges intézkedésként fogalmazza meg a helyi szintű klímastratégiák kidolgozását.

Göd Város Klímastratégiája több ponton kapcsolódik a Programhoz, ezt foglalja össze az alábbi táblázat.

A Program klímaváltozással kapcsolatos intézkedései	Kapcsolódás a gödi Klímastratégia intézkedésével
Klímaváltozás hatásainak mérséklése	összes intézkedés
Felkészülés a klímaváltozásra, (az üvegházhatású gázok légkörbe való kibocsátásának csökkentése és a változó időjárási és éghajlati hatásokra való felkészülés)	összes intézkedés
A klímaváltozás egészségügyi hatásának csökkentése (hőhullámok, légszennyezettség erősödés, UV sugárzás-erősödése, invazív allergén növények elterjedése)	A3
Árnyékolt felületek növelése közterületeken, parkolóknban, épületeken	A8
Lakossági tájékoztatás, figyelemfelhívás	Sz1, Sz2, Sz3, Sz5, Sz6,

5.2.2 Pest Megyei Klímastratégia

Klímaváltozással kapcsolatos intézkedések

A Pest Megyei Klímastratégia intézkedései	Kapcsolódás a gödi Klímastratégia intézkedésével
Lakóépületek felújítása – Mi-1 (Az energiafelhasználás jelentős részét a lakóépületek energiafelhasználása teszi ki)	M8
Energiahatékonyság növelése a középületekben Mi-3	M1, M7,
Épületek megújuló energiával való ellátása Mi-5	M1
Vállalkozások energiahatékonyságának növelése Mi-8	M5, Sz4,
Közúti közösségi és fenntartható városi közlekedés fejlesztése Mi-10	M3
Kerékpáros fejlesztések Mi-12	M3, Sz7,
A közlekedésben az alternatív hajtásmódok elterjesztése Mi-13	M3
Oktatási, egészségügyi intézmények számára ajánlás készítése hőszigetelés esetén intézkedési terv összeállítására Ai-2	A3

Villámárvíz eseményekre való sikeres felkészülés és a vízmennyiség hasznosítása Ai-10	A6
Fenntartható zöldfelület gazdálkodás Ai-13	A1, A2,
Az energia-és környezettudatos fejlesztések jó példáinak bemutatása SZi-2	M8, Sz1,
Vállalati társadalmi felelősségvállalás erősítése SZi-3	Sz4
Lakossági tájékoztató és tanácsadó hálózat létrehozása a környezetbarát technológiákról, alkalmazkodásról SZi-9	Sz1, Sz2, Sz3,
Aktív civil hálózatok működésének ösztönzése a klímaturatossági szemléletformálásért SZi-11	Sz4
Közösségfejlesztés a klímavédelem érdekében SZi-12	Sz4

5.3 Kapcsolódás helyi egyéb koncepciókhoz, stratégiákhoz

5.3.1 Településfejlesztési koncepció

A Településszerkezeti terv a település jövőjére nézve rövid, közép és hosszútávú terveket ugyanúgy meghatároz, mint a Klímastratégia és bár nem nevesítve, de több ponton kapcsolódik a klímavédelemhez. Ezek a közös pontok:

- Településkép alakítása, egyéni arculat kidolgozása;
- Csendes, kertvárosias jelleg megtartása a lakóövezetekben;
- Környezetkímélő „lágymű” ipar betelepítése;
- Infrastruktúra fejlesztése;
- Alapszolgáltatás fejlesztése;
- Települési programok szervezése, lakossági aktivitás növelése;
- Úthálózat fejlesztés;
- Épített környezet állagmegóvása;
- Közösségi terek fejlesztése;
- Belterületi csapadékvízvezetés megoldása
- Helyi komposztálótelep létesítése

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

M1, M5, A1, A2, A4, A5, A6, Sz4,

5.3.2. Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS)

Göd IVS dokumentuma többek között a következő célokat fogalmazza meg:

„Az élhető városhoz szükséges a természeti környezet megóvása, zöldfelületek minőségének fejlesztése, a tiszta levegő, ivóvízkészletek megvédése. Cél a magas színvonalú kommunális ellátottság biztosítása és a környezetvédelmi szolgáltató rendszer fejlesztése (szennyvíztisztítás, hulladékgazdálkodás, alternatív energetika) a fenntarthatóság figyelembevételével. A fizikai közeg részét képezi és éppen ezért fontos elérendő cél a közforgalmú közlekedés fejlesztése, a minőségi és környezetkímélő közösségi és kerékpáros közlekedés elősegítése, valamint a haránt irányú közlekedési kapcsolatok és belső közlekedés fejlesztése.”

„A lakosság mentális és fizikai egészségének javítását a szociális és társadalmi viszonyok javításával is elő kell segíteni. Elsősorban az egészségvédelem erősítésével, a megelőzésre koncentráció, megfelelő helyi egészségügyi szolgáltatásokkal és a sportolási, rekreációs lehetőségekkel tudja a város elősegíteni ezen célok elérését. Javítani kell a szociális- és közbiztonságot és az esélyegyenlőséget. Meg kell előzni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szegregációját, elő kell segíteni a válságterületek integrációját. A társadalom egészséges működéséhez elengedhetetlen a civil társadalom önfejlődésének támogatása is, ezt pedig a városnak segítenie kell, úgy infrastrukturálisan (hellyel, információkkal), mint szervezetileg (fórumok, partnerség, részvétel).”

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

M1, M3, M6, M7, A1, A2, A3, A4, Sz1, Sz4, Sz7,

5.3.3 Települési SECAP célkitűzései

Az Európai Bizottság 2015. október 15-én létrehozta a Polgármesterek új, egységesített Klíma- és Energiaügyi Szövetségét (Mayors Adapt – Polgármesterek Alkalmazkodnak). A szövetség három alappillért: a CO2 csökkentést, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint a biztonságos, fenntartható és elérhető energiát támogatja. Az aláíró városok elkötelezték abban, hogy aktívan támogatják az EU azon célkitűzésének megvalósítását, miszerint 2030-ra az üvegházhatást okozó gázok mennyiségét 40%-kal csökkenti, valamint vállalják, hogy a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást segítő intézkedéseket vezetnek be. Annak érdekében, hogy a politikai kötelezettségvállalást gyakorlati intézkedések és projektek kövessék, a szövetség aláíróinak ki kell dolgozniuk egy Alap CO2 kibocsátási készletet, illetve egy Klímaváltozási kockázat és veszélyeztetettség-értékelést. Az aláírók vállalják, hogy a helyi Képviselő-testület határozatától számított két éven belül benyújtanak egy Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet (SECAP), amelyben vázolják a végrehajtani kívánt legfontosabb tevékenységeket. Az alkalmazkodási stratégia a SECAP módszertan része, a részstratégia az energia akciótervvel együtt.

Mivel Göd városvezetése elkötelezte magát a klímavédelem gyakorlati lépéseinek megvalósítása mellett, ezért mind a SECAP, mind a Klímastratégia célkitűzései ezt segítik elő. Ebből következik, hogy a két dokumentumnak egymással összecsengő, egymást támogató célokat és cselekvési tervet kell meghatározni. Külön szerencse Göd tekintetében, hogy a két dokumentum párhuzamosan készül, így még hatékonyabban lehet elérni a klímavédelmi célokat.

A klímastratégia kapcsolódó intézkedései:

összes mitigációs intézkedés, Sz1, Sz2, Sz6, Sz7,

6. Városi klímavédelmi célkitűzések

A településen, mint az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait elszenvedő, ugyanakkor az épített és természeti környezet harmóniáját fenntartani kívánó társadalmi rendszerben elsődleges jelentőségű a káros klimatikus hatások mérséklése, az itt élő lakosok életminőségének, egészségének és vagyonbiztonságának fenntartása, valamint a közintézmények klímabarát átalakítása és a lakosság felkészítése a változó éghajlati feltételekhez való alkalmazkodásra.

Az ágazatonként feltárt helyzetelemzés eredményei, a problémafák megállapításai, illetve a SWOT elemzés eredményeiből kialakítható egy általános helyzetkép a település kitétséggel kapcsolatosan. Ehhez hozzáadódnak még az előzetes lakossági kérdőív kiértékelése során feltárt lakossági tapasztalatok és vélemények.

A klímastratégia céljainak megvalósulását segíti, ha háromféle időtávban (rövid-közép- és hosszútáv) meghatározásra kerülnek azok a fő célkitűzések, amelyek mentén történik majd a végrehajtás.

Rövid távú klímavédelmi jövőkép 2022-ig: folytatódnak a pályázati alapú fejlesztések, amelyekkel további középületek energiahatékonysága újul meg. Együttműködve a meglévő helyi a civil szervezetekkel, vállalkozásokkal és az oktatási intézményekkel sikeres szemléletformálási folyamatok zajlanak. Elkészül a Hőségriadó terv, valamint az energiatudatos felújítást szemléltető mintaprojekt. Kialakulnak a klímapolitika szervezeti, pénzügyi és jogi keretei. Az önkormányzat szervezetén belül formálódik az végrehajtói háttér, amely menedzselni képes a helyi klímavédelmi intézkedéseket.

Középtávú klímavédelmi jövőkép (2030-ig) A klímaváltozás káros hatásainak kivédésére alkalmas zöldfelületek és klímabarát helyi megoldások elterjednek a településen, biztosítva a lakosság valamennyi rétegének az egészséges és fenntartható életmódot. A megújuló energia alapú közlekedés, további szén-dioxid megtakarítást eredményez. Az önkormányzati tulajdonú közintézményi épületek teljes köre, valamint a magántulajdonú lakások jelentős része komplex energetikai felújításra kerül, a megújuló energiák hasznosítása tovább terjed. Teljessé válnak az épületenergetikai és zöldfelületi fejlesztések. Működik a település extrém helyzeteket megoldani képes intézményrendszere.

Hosszú távú klímavédelmi jövőkép (2050-ig) Göd a helyi erőforrásokat hasznosító, alacsony kibocsátású helyi gazdasági környezetével. A település közintézményei 100%-ban energetikailag felújítottak, az energiahasználatukat 50% felett megújuló források fedezik. A lakosság klímatudatossága magas, az energiahatékony közlekedési eszközök és épületek használata prioritásként kezelt a lakosság körében.

6.1 Mitigációs célkitűzések

Jelen klímastratégia dekarbonizációs céljainak kiindulópontját EU-s szinten az Európai Parlament és a Tanács 525/2013/EU rendelete adja, mely előírja egy dekarbonizációs fejlesztési stratégia elkészítését. Ennek a követelménynek teljesítését szolgálja Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia keretében elkészült Hazai Dekarbonizációs Útiterv, mely a dekarbonizáció elérésének elsődleges hazai éghajlatpolitikai keretrendszerre.

Az alábbiakban részletezett dekarbonizációs célok a 4.1. fejezetben bemutatott üvegházhatású gázok kibocsátási és elnyelési leltárjának összeállításakor alkalmazott számítási módszertanon alapulnak. Ezek értékelésére úgy lesz lehetőség, hogy ugyanezen metódussal készült módszertan alapján kerülnek megvizsgálásra az adatok 2030, illetve 2050. évben.

	2018	2030	2050
települési dekarbonizációs cél	123.950 t/év CO ₂ egyenérték bázis	74.370 t/év CO ₂ egyenérték -40 %	44.622 t/év CO ₂ egyenérték -80 %

A város dekarbonizációs céljai:

Dá-1: Göd város üvegházhatású gáz kibocsátása 2030-ra 40%-kal csökken 2018. évi kibocsátáshoz képest.

Dá-2: Göd város üvegházhatású gáz kibocsátása 2050-re 80%-kal csökken 2018. évi kibocsátáshoz képest.

A korábban részletezettek szerint a város ÜHG kibocsátásának legnagyobb része az energiafelhasználásból adódik. Ebben a szektorban várhatóak piaci és szolgáltatási átalakulások, valamint energiahatékonysági beruházások elterjedése.

A dekarbonizációs célok figyelembevételkor szem előtt kell tartani a település teherbíróképességét, az itt élők és itt működő vállalkozások megélhetését, fennmaradásához fűződő érdekeit is. Ugyanakkor az innováció, a technológiai fejlődés ténye önmagában is elősegíti a hatékony és környezetbarát műszaki megoldások elterjedését.

6.2 Adaptációs célkitűzések

Az alkalmazkodási célkitűzések meghatározása a klímavédelmi helyzetelemzés és helyzetértékelés rész, valamint a problémafában leírt kihívásokra keres választ. Ezek egy része az extrém időjárási jelenségek, míg másik fele a megváltozó éghajlat következménye. Elszenvedői részben a lakosság, részben pedig a természeti- és épített környezet elemei.

A fentieknek megfelelően Göd városa az alábbi átfogó adaptációs célt fogalmazta meg: **Elsődleges cél a különböző sérülékeny városi hatásviselők és ágazatok klímaváltozással szembeni alkalmazkodóképességének javítása.**

Aá-1: A szélsőséges hőhullámok közegészségügyi kockázatainak mérséklése

Az éghajlatváltozás okozta sérülékenységi egyik formája a hőmérsékletemelkedéssel összefüggésbe hozható hőhullámok számának, gyakoriságának és hosszának növekedése, amire az elkövetkezendő évtizedekben fel kell készülnünk. A hőhullámok egészségi és egészségügyi kockázataival szembeni védekezés a jövőben tehát jelentős kihívást jelent nemzeti, regionális és lokális szinten egyaránt. Helyi szinten nagyobb figyelmet kell fordítani a hőhullámok idején leginkább sérülékeny társadalmi csoportokra (pl. gyerekek, idősek, krónikus betegek, hátrányos helyzetűek).

Aá-2: Villámárvizek elleni felkészülés, csapadékelvezető rendszerek kiépítése és megfelelő karbantartása, záportározók kialakítása.

A hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék komoly károkat tud okozni a település életében néha bizonyos időszakokra meg is bénítja a közlekedést, veszélyezteti az épületek szerkezetét és ezeken keresztül közvetve a lakosságot. Tekintettel arra, hogy a klímamodellek egyre gyakoribb időjárási szélsőségekkel és heves viharokkal számolnak, fel kell készülni az ilyen helyzetek kezelésére. Figyelemmel kell kísérni a vízelvezető rendszerek állapotát, a karbantartásokat mindig időben és hatékonyan kell elvégezni. Ez nemcsak a település vezetésének a feladata, ha nem a közüzemi szolgáltatók, vállalkozások és a lakosság is.

Aá-3: Zöldfelület gazdálkodás, a meglévő zöldterületek megfelelő karbantartásával és új zöldfelületi CO₂ nyelők kialakításával.

A jövőre előrevetített klimatikus viszonyok komolyan veszélyeztetik a növénytakasulások állapotát. Lesznek fajok, melyek nem bírják az éghajlatváltozásokat és lesznek invazív fajok, melyek az őshonos fajták kiszorítására törekszenek. Közös cél, hogy ezt lehetőleg megelőzzük, és hatékonyan eszközökkel visszaszorítsuk. Göd területén az országos átlaghoz képest jó arányban találhatóak a természetközeli élőhelyek, melyeknek megóvása elsődleges cél a város számára.

6.3 Klímavédelmi szemléletformálási célkitűzések

Napjainkban az éghajlatváltozás hatásainak csökkentése egyre erősödő hangsúlyt kap az Európai Unió tagországainak törekvéseiben. Az Európai Unió 2030-ig szóló éghajlat- és energiastratégiája az eddigienél is fontosabb szerepet szán e célkitűzésnek. A várható hatások csökkentése mellett kiemelt szerep jut a klímaváltozáshoz kapcsolódó széleskörű szemléletformálásnak, amely rávilágít, hogy nemcsak a gazdasági szereplőkön, döntéshozókon múlik éghajlatunk jövője, hanem minden emberen.

Az éghajlatváltozás kockázatainak mérséklése érdekében a mitigációs és adaptációs intézkedések mellett a jövőben még nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szemléletformálásra. Ennek cél- és eszközrendszerével, illetve az érzékenyítés lehetőségeivel szükséges a lakosok, az önkormányzat és az intézmények felkészülését és alkalmazkodóképességét javítani az elkövetkezendő években az éghajlatváltozás várható hatásaival szemben.

Göd város szemléletformálási célkitűzései:

Szá-1: Klímatudatos szemlélet kialakítása az önkormányzatnál és az általa üzemeltetett intézményeknél.

Szá-2: A klímatudatos életmód jelentőségének és módszereinek megismertetése a lakossággal.

Szá-3: Partnerség kialakítása a civil szervezetekkel és vállalkozásokkal a klímavédelem érdekében.

Egyedül az önkormányzat nem képes arra, hogy helyi szinten a klímaváltozás mérsékléséhez szükséges feladatokat végrehajtsa. A civil és gazdasági szervezetekkel kialakítandó együttműködési formák, emberi erőforrások, pénzforrások bevonásán túl az összefogásnak önmagában is szemléletformáló hatása van.

7. Klímavédelmi intézkedési javaslatok

7.1 Mitigációs és dekarbonizációs intézkedési javaslatok

Közintézmények épületenergetikai korszerűsítése, megújuló energiafelhasználással kombinálva			Javaslat kódja: M1
<p>2020-ban elkészültek a városi üzemeltetésben lévő épületek Energiamegtakarítási Intézkedési Tervei (EMIT). Az EMIT-ek tartalmazzák minden épület épületenergetikai felmérését és az energiamegtakarítási lehetőségek felsorolását, beruházást nem igénylő, minimális beruházást igénylő és beruházást igénylő beavatkozások csoportosításában. A megújuló energiák felhasználása a beruházást igénylő beavatkozások körébe tartozik, melyek megvalósítására részletesen kidolgozott tervek alapján nyílik lehetőség.</p> <p>Az elsődleges feladat a projektek tervezése majd a rendelkezésre álló források függvényében lehet ütemezni a kivitelezést. Javasolt a 2021-es költségvetésben forrás elkülönítése erre a célra, a SECAP dokumentum cselekvési tervével összhangban.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2021-től a pénzügyi lehetőségek függvényében		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a tervezés függvényében és ütemezésével		
Lehetséges forrás:	Pályázati finanszírozás + önerő		

Közösségi napelempark létrehozása			Javaslat kódja: M2
<p>Egy közösségi napelempark legnagyobb előnye, hogy azok is termelhetnének napelemmel áramot, akik a saját ingatlanjukra nem telepíthetnek. Lényegében egy nagyobb szabad területre telepített egybefüggő kiserőműről van szó, amelynek a tulajdonosai a részesedésüknek megfelelő arányban levonhatják a villanyszámlájukból a megtermelt áramot. Az elsődleges feladat a projekt tervezése, partnerek keresése majd a rendelkezésre álló források függvényében lehet ütemezni a kivitelezést. Javasolt a 2021-es költségvetésben forrás elkülönítése erre a célra, a SECAP dokumentum cselekvési tervével összhangban.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2025		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a tervezés függvényében és ütemezésével		
Lehetséges forrás:	Pályázati finanszírozás + önerő		

Elektromos autó töltőhálózat fejlesztése és e-bicikli töltőpont			Javaslat kódja: M3
<p>A meglévő két darab elektromos autó töltőállomás Göd középső részein helyezkedik el, de mivel a település a Duna mentén hosszan nyúlik el, ezért célszerű lenne Alsó- és Felsőgödön is egy-egy elektromos töltőállomás kialakítása, amely elősegítheti az elektromos gépjárművek gödi elterjedését, használatát. Javasolt helyszínek a vasútállomások parkolói.</p> <p>Emellett ugyancsak fontos lenne 2 db e-bicikli töltőpont létesítése a településen végig haladó Eurovelo6 kerékpárút mentén. Javasolt helyszínek: Felsőgöd Sportterasz gödi oldalán, Alsógöd kerékpáros pihenő</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2025.		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	~ 7 MFt		
Lehetséges forrás:	pályázati finanszírozás és önerő		

Energetikai adatbázis létrehozása			Javaslat kódja: M4
<p>Önkormányzati energetikai adatbázis létrehozása, az önkormányzat által üzemeltetett épületeknél az energiafogyasztás csökkentést és a kibocsátás csökkentést megalapozó fogyasztási adatok strukturált rendszerben való rögzítésére, a mérőórák leolvasott adatai alapján.</p> <p>Havi adatrögzítés egy közös adatbázisban, ahol az épületek fogyasztásai a korábbi fogyasztásokkal és más épületek fogyasztásával is összevethető, hatékony döntéstámogató rendszer kialakítása.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	Településellátó Szervezet		
Célcsoport:	Önkormányzat által üzemeltetett épületek használói		
Finanszírozási igény:	-		
Lehetséges forrás:	-		

Zöld közbeszerzési szempontrendszer kidolgozása			Javaslat kódja: M5
<p>A zöld közbeszerzés fogalma nincs a magyar jogrendszerben definiálva, így a döntéshozókon múlik, hogy a beruházási döntéseiknél mely szempontokat emelik be a közbeszerzések kiírásakor. Amennyiben a lefolytatott közbeszerzési eljárások során környezetbarát termékek és szolgáltatások megrendelésére kerül sor, az önkormányzat „zöld” beszerzéseivel példát mutathat a fogyasztóknak és befolyásolhatják a piacot, az ipar pedig ösztönzést kaphat az ajánlatkérők igényeinek megfelelő „zöld” technológiák kialakítására, környezetbarát termékek fejlesztésére. Ki kell dolgozni egy „zöld” beszerzési szempontrendszert.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1,3
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	Beruházási osztály, környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	vállalkozók		
Finanszírozási igény:	-		
Lehetséges forrás:	-		

Vízfogyasztás csökkentés a közintézményekben			Javaslat kódja: M6
<p>A klímaváltozás következményeként egyre inkább felértékelődik a víz szerepe, fokozódó mértékű szárazsággal kell szembenézni a településen a következő évtizedekben. A víztakarékos technológiák elterjesztésben fontos szerepet vállal az Önkormányzat, intézményeiben mindenkorai pénzügyi lehetőségeihez mérten mintajellegű fejlesztéseket hajt végre a következő évtizedben. Az intézkedés valamennyi olyan beruházás, fejlesztés megvalósítását ösztönözi, amely az épületeken belül, vagy az azokat körülvevő kertek művelése során felhasznált ivóvíz mennyiségének csökkentésére irányul, pl. víztakarékos szerelvények alkalmazása, csöpögő csapok javítása; csapadékvíz-gyűjtés és felhasználása öntözési célra, WC-öblítésre; szürkevíz-hasznosítás. A csapadékvízgyűjtést valamennyi önkormányzati intézményben meg kell oldani.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	közintézményekben tartózkodók		
Finanszírozási igény:	épületenként változó, egyedi tervezést igényel		
Lehetséges forrás:	Pályázati finanszírozás + önerő		

Fűtésoptimalizálás a közintézményekben			Javaslat kódja: M7
<p>Az épületek energetikai felújítását megelőzően is érhető el megtakarítás az alábbi intézkedésekkel</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szabályzatban kell rögzíteni, hogy 22 °C fölé nem lehet a légterek felfűteni. 2. Fűtésrendszer üzemi hőfokának kb. 55-60 fokra állítása. 3. Radiátorok légtelenítése, a levegősödés ellenőrzése. 4. Az intézményben 2-3 foknál nagyobb hőingadozás ne legyen az aktívan használt és a passzív időszakok között 5. Kazán karbantartása, tisztítása, fogyasztásának beállítása. 6. A radiátorokat, a hidraulikai rendszert át kell mosni. 			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2021-től		
Felelős:	Településellátó Szervezet		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	karbantartás finanszírozása, rendszerek átmosása + 50-100 eFt épületenként		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Energetikai mintaprojekt Pacsi park			Javaslat kódja: M8
<p>Göd-Nevelek településrészen az önkormányzat megvásárolta a Pacsirta u. 1. szám alatti ingatlant, közösségi tér kialakításának céljára. A területen álló épület nyílászáró cserével, szigeteléssel és alternatív energiát felhasználó fűtés és melegvíz ellátásával, víz- és egyéb energiatakarékos megoldások alkalmazásával egy önkormányzati mintaprojekt lehet, amely példával szolgálhat a lakosok épület felújítási programjainak.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Beruházási osztály		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	műszaki megoldásoktól függő ~ 5-10 MFt		
Lehetséges forrás:	pályázati finanszírozás + önerő		

Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ) felülvizsgálata			Javaslat kódja: M9
Új szabályozás létrehozása a telekkialakításoknál, amely figyelembe veszi a telkek tájolásánál, hogy melyek a passzívház igényei és egymást a naptól nem takaró házak építését teszi lehetővé. Ezzel lehetővé teszi a napenergia használatát az ingatlanokon, így közvetve a településrendezési eszközök segítségével csökkenthető az ÜHG-k kibocsátása.			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2023.		
Felelős:	Főépítész		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	1-2 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

7.2 Adaptációs intézkedési javaslatok

Városi zöldkataszter aktualizálása			Javaslat kódja: A1
A zöldkataszter olyan adatbázis, amely térinformatikai alapokon részletes nyilvántartást szolgáltat a zöldfelületekről és a rajta található műtárgyakról, parki elemekről. Információt ad a közterületi fák nagyságáról, fajonkénti összetételéről, egészségi állapotáról, az elvégzett és elvégzendő ápolási munkákról. Pontosan átláthatóak segítségével az elvégzendő éves munkafolyamatok, tervezhető az éves fenntartási költség. 2011-ben elkészült Göd városi zöldkataszteri felmérése, azonban az azóta eltelt időben történt változások rendszerbe való felvétele után lehetne naprakészen újra felhasználni.			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja: Aá-3	szemléletformálási célkitűzés kódja:
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Főkertész		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	~3 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Városi zöldfelületi tervezés			Javaslat kódja: A2
A Városi zöldfelület számos környezeti, társadalmi-rekreációs és gazdasági hasznot nyújt a lakosságának. Élhetőbbé teszi a lakó- és munkahelyi környezetet, javítja a település ökológiai adottságait, és erősíti annak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rugalmasságát. A felújított zöldfelületi kataszter eredményeit és megállapításait felhasználva új fasorok és zöldfelületek tervezésére nyílik lehetőség, amely mind a közterületeket, mind az önkormányzati fenntartású közintézmények területeit érintik.			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja: Aá-3	szemléletformálási célkitűzés kódja:
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Főkertész		
Célcsoport:	lakosság, közintézmények használói		
Finanszírozási igény:	~ 4 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Hőségriadó terv kidolgozása – hőhullámok hatásainak mérséklése			Javaslat kódja: A3
<p>A hőségriadó tervnek a következőket célszerű tartalmaznia: A lakosság tájékoztatása a várható hősegről. Az önkormányzat saját intézményrendszerének figyelmeztetése. A szabadtéri- és sportrendezvények szabályozása. A hívható számok és segélyhívó vonalak közzététele. A közutak és parkok gyakoribb locsolása. A közterületek ivóvízellátásának biztosítása. A magas UV-sugárzás figyelmeztetés. A légkondicionált/hűvös középületek közzététele. A közműszolgáltatókkal való együttműködés, a megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz biztosítására. Az önkormányzat saját munkavállalókra vonatkozó intézkedései. A strand nyitvatartás lehetőség szerinti meghosszabbítása. A temetkezési szolgáltatók tájékoztatása. A közlekedés résztvevőinek tájékoztatása.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
		Aá-1	Szá-2
Határidő/időtáv:	2021		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	~ 1 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Erdősítés I., erdősítés II.			Javaslat kódja: A4
<p>Erdősítés I. az önkormányzat erre a célra megvásárolt területein a SAMSUNG SDI Magyarország Kft. bővítése miatt kivágott erdőterületek Gödön belüli pótlása érdekében. A projekt eredményeként közel 30 ha-al, az eddigiekhez képest 12 %-al növekszik a Göd területén található fás területek nagysága. Erdősítés II. A lakóterületek erdősávval történő elválasztása a SAMSUNG SDI Magyarország ipartelepétől a zaj és a porszenyezés megakadályozása érdekében.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja:
	Dá-1,2	Aá-3	
Határidő/időtáv:	2021.		
Felelős:	főkertész		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	~ 170 MFt		
Lehetséges forrás:	állami céltámogatás és önerő		

Neveleki település részen csapadékvíz elvezetési hálózat kiépítése			Javaslat kódja: A5
<p>Tervezés alatt álló projekt, melynek segítségével a 2014-ben Gödhöz csatolt Neveleki településrész közterületi vízvezetési problémái megoldhatóak. Fontos tervezői felelősség, hogy a kiépítés alatt a városrész élhetősége, közlekedési lehetőségei megfelelő szinten maradjanak. A projekt megvalósulásával Göd belterületi közterületeinek nagyságrendileg 1/7 részén kerül kiépítésre a csapadékvíz elvezető rendszer.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
		Aá-2	Szá-2
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Beruházási osztály		
Célcsoport:	Neveleki településrész lakosai		
Finanszírozási igény:	65,4 MFt		
Lehetséges forrás:	pályázati finanszírozás		

Hirtelen lezúduló csapadék okozta villámárvizek elvezetése és az összgyűjtött víz hasznosítása			Javaslat kódja: A6
Az utóbbi évek szélsőséges időjárása miatt egyre több gondot okoz egész Göd területén, különösen a település belterületén a csapadékvíz elvezetés kérdése. A lakossági kérdőív adatai is azt erősítették meg, hogy a csapadékvíz elvezető rendszer elemei elavultak, nem bírják el a hirtelen, rövid idő alatt lehulló, nagy mennyiségű csapadék elvezetését. Ezért fontos feladat a már meglévő rendszerek átvizsgálása, felújítása, megfelelő karbantartása, ahol szükséges új elvezetések kiépítése. Ezzel együtt meg kell vizsgálni annak a lehetőségét is, hogy a hirtelen lezúduló vizeket záportározóba lehessen vezetni, ahonnan a későbbiekben a közterület fenntartásban locsolási céllal fel lehet használni.			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
		Aá-2	Szá-2
Határidő/időtáv:	2030		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	átvizsgálás ütemétől, tervezéstől függő forrás szükséges		
Lehetséges forrás:	pályázati finanszírozás és önerő		

Biológiai szúnyoggyérítés bevezetése			Javaslat kódja: A7
Az esős idők beköszöntével minden évben újra tömegesen megjelennek a szúnyogok. A kémiai védekezési módok emberi egészségkárosító és egyéb populációkra gyakorolt kedvezőtlen hatásai miatt egyre inkább háttérbe fognak szorulni. Az EU eddigi döntései is az irányba hatnak, hogy a biológiai szúnyoggyérítés kerüljön előtérbe. Ennek során a pangó vízfelületekbe a szúnyoglárvák természetes ellenségét a <i>Bacillus thuringiensis</i> baktériumból készült készítményt juttatják be, hogy természetes módon pusztuljanak el a szúnyoglárvák. Fontos a szakszerű előkészítés			
<ol style="list-style-type: none"> 1. A területre jellemző szúnyogfajtákról információk gyűjtése, fajtameghatározásban jártas biológus bevonásával 2. Térkép készítése az időszakosan vízjárta, rendszeres pangóvizes helyekről („szúnyogbölcsők”) 			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
		Aá-2	Szá-2
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	tervezés alatt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Városi rendezvények klímavédelmi szempontokat előtérbe helyező szervezése			Javaslat kódja: A8
A világvárvány lecsengését követően, amikor a városi rendezvényeket szabadon meg lehet tartani, fontos feladat a rendezvények szervezésének klímavédelmi koncepcióval való kiegészítése, különösen a nyári időszakban. Ennek elemei lehetnek: szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének biztosítása; párapapucs kialakítása; térítésmentes ivóvíz biztosítása; árnyékolók felszerelése; árnyékos ülőhelyek biztosítása.			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
		Aá--1	Szá-1,2
Határidő/időtáv:	feltétel a tömegrendezvények szabad megtartása		
Felelős:	Önkormányzat rendezvényszervezői		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a rendezvények költségvetésében tervezhető		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

7.3 Klímavédelmi szemléletformálási intézkedési javaslatok

A klímavédelmi intézkedések hatékonysága érdekében elengedhetetlenül szükséges a teljes lakosság, ezen belül kiemelten a fiatalok klíma- és környezettudatos szemléletmódjának fejlesztése. Ezért az önkormányzat aktívan próbálja a társadalom, de elsősorban a felnövekvő nemzedék figyelmét felhívni arra, hogy a környezettudatos életvitel biztosítja az egyének és a közösség számára is a fenntarthatóságot.

Már eddig is felhasználta a város a szemléletformálás több elemét, melyeket a továbbiakban folytatni és fejleszteni kíván.

Intézkedési javaslatok

Gödi Körkép zöld rovat szerkesztése + klímavédelmi alhonlap			Javaslat kódja: Sz1
<p>A havonta megjelenő Gödi Körképben állandó zöld rovat szerkesztése, amely többek bemutatja a klímastartégia tervezett, illetve megvalósult intézkedéseit. Segíti a lakosság tájékozódását a város környezetvédelmi és klímavédelmi tevékenységében való részvétel lehetőségeiről. Cikk sorozatban mutatja be hónapról-hónapra a klímatudatos háztartás egyes témaköreit, ahol bemutatásra kerülnek a fogyasztáscsökkentés és alkalmazkodás hétköznapi, mindenki számára elérhető paraktikái.</p> <p>A felsorolt témák kibővítve megjelentethetők a klímavédelmi alhonlapon, ahonnan számos egyéb hasznos honlap is elérhető linken keresztül. (pl. pollenjelentés met.hu/idojaras/humanmeteorologia/pollenjelentes)</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja:
			Szá-2
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	Gödi Körkép főszerkesztő, környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a lapkiadás költségei fedezik		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Klímavédelmi tanösvény kialakítása			Javaslat kódja: Sz2
<p>A szemléletformálás egyik leghatékonyabb módja a sajátélményen alapuló ismeretszerzés, ennek egy lehetősége a klímavédelmi tanösvény kialakítása, melyen bemutatható lenne a komposztálás folyamata, gerilla kertészkedés megújuló energiával (pl. termásvíz felhasználásával), napelemmel működtetett eszközök, őshonos fajok bemutatása.</p> <p>Javasolt terület a kialakításra: volt Golf pálya területén</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja:
	Dá-1,2		Szá-2
Határidő/időtáv:	2023		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a tervezés alapján adható meg		
Lehetséges forrás:	pályázati finanszírozás és önerő		

Klímavédelmi szemléletformálásra alkalmas helyiség kialakítása			Javaslat kódja: Sz3
<p>Mind az általános és középiskolás korosztály, mind pedig a felnőtt lakosság számára szükség lenne egy megfelelően berendezett, környezet- és klímavédelmi előadások megtartására alkalmas helyiség kialakítására, ahol a prezentációkhoz kapcsolódó műszaki feltételeken kívül molinók, plakátok, kézzel fogható eszközök segítenék a szemléletformálás minél hatékonyabb megvalósítását.</p> <p>Javasolt terület a kialakításra: felújított Kincsem Istállóban belül, mely tömegközlekedéssel is jól megközelíthető és az Eoroveló kerékpárút mentén található</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2022		
Felelős:	Göd Város Önkormányzata		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	a tervezett helyiség állapotától függ		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Partnerség kialakítása civil szervezetekkel, vállalkozásokkal a klímavédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében			Javaslat kódja: Sz4
<p>A klímastratégia célkitűzéseinek megvalósításához hatékony segítséget tudnak nyújtani a társadalom különböző csoportjai, ennek kiaknázása érdekében kapcsolatokat kell keresni a civil szervezetekkel és a vállalkozásokkal.</p> <p>A civil szervezetekkel való együttműködés keretein belül közös rendezvények tarthatóak, az ismeretterjesztő anyagok, tájékoztató előadások szélesebb körben bemutatathatók.</p> <p>A vállalkozások szponzorként díjakat ajánlhatnak fel klímavédelmi versenyekhez. A kereskedelmi vállalkozásoknál létrehozható a máshol már jól működő zöld bolt hálózat, amely élen jár a csomagolóanyagok minimalizálásában.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-3
Határidő/időtáv:	2021-től folyamatos		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	vállalkozások, civil szervezetek		
Finanszírozási igény:	-		
Lehetséges forrás:	-		

Helyi zöld naptár megjelentetése			Javaslat kódja: Sz5
<p>Göd természeti értékeit bemutató képek mellett helyet kaphatnak a naptárban a környezetvédelmi jeles napok, a helyi szelektív hulladékgyűjtés időpontjai, a zöldhulladék beszállítási lehetőségek dátumai, a veszélyes hulladék begyűjtési, valamint a lomtalanítás tervezett időszakai és az előre tervezett klíma- vagy környezetvédelmi események dátumai pl. Madarak és fák napja rendezvény, Európai Mobilitási Hét.</p> <p>Javasolt darabszám 1000 pld</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja:	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2022-től		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	1 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Energiafogyasztás mérők beszerzése és kölcsönzése a helyi háztartásoknak			Javaslat kódja: Sz6
<p>A klímatudatos háztartás vezetés egyik legfontosabb eszköze a fogyasztás csökkentés, az energiahordozókkal való megfelelő gazdálkodás. Mivel az ÜHG leltárból kiderült, hogy a gödi háztartások kibocsátásának jelentős részét adja az elektromos áram felhasználás, ezért ezen a területen van az egyik legnagyobb szükség a tudatosság kialakítására. A fogyasztásmérő segítségével, akár készülékenként is meg lehet határozni az optimális használati feltételeket és feltárni a megtakarítási lehetőségeket.</p> <p>Cél: 50 db elektromos fogyasztásmérő beszerzése, amelyeket azután a gödi lakcímkártyával rendelkezők kikölcsönözhetnek meghatározott időszakra.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-2
Határidő/időtáv:	2021-től		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	lakosság		
Finanszírozási igény:	0,3 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

Kerékpárosbarát munkahely létrehozása az önkormányzatnál			Javaslat kódja: Sz7
<p>Példaértékű kezdeményezés lehet az önkormányzatnál kerékpárosbarát munkahely létrehozása, melynek keretén belül fedett kerékpártároló épülhetne és a kerékpárral közlekedők regisztrálnának az ügyfélszolgálaton, majd minden évben a köztisztviselői napon (július 1.) egy kerékpár kerülne kisorsolásra a regisztráltak között.</p> <p>A kerékpártároló kialakításánál figyelembe kell venni, hogy kb. hány dolgozó venné igénybe, illetve az ügyfelek számára is biztosítani kell férőhelyet a rövidebb tartózkodáshoz. Fontos a könnyű megközelíthetőség, a biztonságos beláthatóság és a megfelelő méretű hely biztosítása.</p>			
Kapcsolódás a gödi klímastratégia célkitűzéséhez	Mitigációs célkitűzés kódja: Dá-1,2	Adaptációs célkitűzés kódja:	Szemléletformálási célkitűzés kódja: Szá-1
Határidő/időtáv:	2021		
Felelős:	környezetvédelmi előadó		
Célcsoport:	önkormányzat dolgozói, ügyfelei		
Finanszírozási igény:	~ 1 MFt		
Lehetséges forrás:	saját forrás		

8. Végrehajtás és felülvizsgálat

8.1 Intézményrendszer, partnerségi elv

A kitűzött célok eléréséhez szükség van nem csak a konkrét feladatok meghatározására, hanem a feladatokat felelősen végrehajtó intézményrendszerre és az azt támogató egyéb társadalmi szereplőkre, akik az önkormányzattal partnerséget vállalva segítenek azokat megvalósítani.

Gödöllő város klímastratégiájának végrehajtásáért elsősorban Göd Város Önkormányzatának döntéshozói és felelősként megjelölt munkavállalói a felelősek. A feladataik az alábbiakra terjednek ki:

1. a klímastratégiában kijelölt intézkedések közül Göd Város Önkormányzatának hatáskörébe tartozók teljes körű áttekintése, tervezése;
2. a klímastratégiában foglalt intézkedések végrehajtását szolgáló pénzügyi források, elsősorban pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatok összeállítása, szükséges döntések meghozatala, projektek lebonyolítása;
3. a klímastratégia végrehajtásához szükséges egyeztetések végrehajtása;
4. az intézkedések végrehajtásában részt vállalni képes civil szervezetek, gazdasági szervezetek felkutatása, együttműködések kialakítása;
5. a klímastratégia végrehajtásának nyomon követése.

Néhány feladat felelőse a Településselátó Szervezet (TESZ), amely közvetlenül az önkormányzat alá rendelt költségvetési szerv, közvetlen elszámolással tartozik az önkormányzatnak.

Elengedhetetlen a partnerségi kapcsolat a szemléletformálási tevékenység hatékony megvalósításához a helyi oktatási intézményekkel, melyek az alábbiak:

- Huzella Tivadar Ált. Iskola 2131 Göd, Petőfi u. 48.
- Németh László Ált. Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 2132 Göd, Ifjúság u. 1-3. Városi Pedagógiai Szakszolgálati Int. 2132 Göd, Ady E. u. 6.
- Búzaszem Általános és Alapfokú Művészeti Iskola 2131 Göd, Vécsei Károly u. 1.
- Piarista Szakiskola, Gimnázium és Kollégium 2131 Göd, Jávorka u. 18.

Göd Város Önkormányzata 2014-ben csatlakozott az Energiahatékony Önkormányzatok Szövetségéhez, majd a Szövetség egybeolvadt a Klímabarát Települések társulásával, amelyen keresztül az önkormányzat a végrehajtásban gyakorlati segítségre, jó gyakorlatok megismerésének lehetőségére számíthat.

Összeségében elmondható, hogy a klímastratégia célkitűzéseinek eléréséhez a teljes lakosság, az intézmények, a civil szervezetek és vállalkozói kör együttműködése is szükséges, önmagában egyik szektor sem képes a megfogalmazott célok elérésére. A stratégia végrehajtása akkor lesz a legsikeresebb, ha minél többen és minél kiterjedtebb hálózati keretek között tudják azt végrehajtani.

8.2 Finanszírozás

A klímastratégia intézkedéseinek **finanszírozási igény** meghatározása 4 féle módszerrel történt, melyek az alábbiak:

1. Külön finanszírozást nem igénylő, az egyes munkakörök napi munkájába beilleszthető feladatok;
2. a szükséges finanszírozási igény pontosan számszerűsíthető az előkészítés, tervezés alapján;
3. a szükséges finanszírozási igény közelítőleg becsülhető, korábbi beruházások vagy ajánlatkérések alapján;
4. a szükséges forrás csak a későbbi részletes tervezés alapján határozható meg.

A 4. ponthoz tartozó intézkedések megfogalmazása során az elsődleges cél a kívánt beavatkozási irányok azonosítása volt, és nem konkrét beruházások nevesítése (pl. M1 nem konkrét középület, hanem általában a közintézmények energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energia használata). Ezeknél az intézkedéseknél a pontos költségigény meghatározását, a megnevezett intézkedések nyomán megvalósuló tervezési folyamat eredménye adja meg. A beruházások tervezése is költségigényes tevékenység, ezért az önkormányzat már a 2021-es költségvetésében is elkülönít forrást erre a célra.

A **lehetséges források** tekintetében az intézkedések szintén 4 csoportra oszthatóak:

1. Nem igényel forrást;
2. állami céltámogatás segítségével realizálódik;
3. EU vagy egyéb pályázati támogatás révén valósul meg, esetleges önerő kiegészítéssel;
4. saját forrást igényel.

A mitigációs, adaptációs és szemléletformáló intézkedések bemutatásánál egyenként megtalálható a finanszírozási igény és a lehetséges forrás megnevezése.

8.3 Monitoring és felülvizsgálat

Göd Város Klímastratégiájában foglaltak nyomon követése elengedhetetlenül fontos a megvalósítás során felmerülő problémák, hiányosságok feltárásának és javításának érdekében. A klímastratégia végrehajtásának ellenőrzése két szinten valósul meg, egyrészt a kijelölt célok, másrészt a konkrét intézkedések szintjén. Az alábbi két táblázat az egyes célokhoz, illetve az intézkedésekhez rendelt indikátorok fő jellemzőit tartalmazza, amelyek alapján elvegezhető azok három évenként történő gyűjtése és elemzése.

Intézkedés	Indikátor neve	Mérték- egység	Adatforrás	Bázisév	Célév	Célérték	Gyűjtés felelőse
Dá-1 Göd város üvegházhatású gáz kibocsátása 2030-ra 40%-kal csökken 2018. évi kibocsátáshoz képest	kibocsátott ÜHG mennyisége	t/év CO2 egyenérték	KSH és önkormányzati adatok alapján	2018	2030	74.370	Göd Város Önkormányzata
Dá-2 Göd város üvegházhatású gáz kibocsátása 2050-re 80%-kal csökken 2018. évi kibocsátáshoz képest	kibocsátott ÜHG mennyisége	t/év CO2 egyenérték	KSH és önkormányzati adatok alapján	2018	2050	44.622	Göd Város Önkormányzata
Aá-1: A szélsőséges hőhullámok közegészségügyi kockázatainak mérséklése	a hőhullám miatti rosszullétek száma	db	Országos Mentőszolgálat	2020	2030	maximum 15-25/év	Göd Város Önkormányzata
Aá-2: Villámárvizek elleni felkészülés, csapadékelvezető rendszerek kiépítése és megfelelőkarbantartása.	csapadékelvezető kiépítése	m	Göd Város Önkormányzata	2020	2030	5000-10.000	Göd Város Önkormányzata
Aá-3: Zöldfelület gazdálkodás, a meglévő zöldterületek megfelelő karbantartásával és új zöldfelületi CO2 nyelők kialakításával.	új zöldfelületek kialakítása (erdősítés is)	ha	Göd Város Önkormányzata	2020	2030	30	Göd Város Önkormányzata
Szá-1: Klímatudatos szemlélet kialakítása az önkormányzatnál és az általa üzemeltetett intézményeknél.	előadások/akciók klímavédelmi témában	db	Göd Város Önkormányzata	2020	2021-től évente	2-3	Göd Város Önkormányzata
Szá-2: A klímatudatos életmód jelentőségének és módszereinek megismertetése a lakossággal.	előadások/akciók / rendezvények klímavédelmi témában	db	Göd Város Önkormányzata	2020	2021-től évente	2-3	Göd Város Önkormányzata
Szá-3: Partnerség kialakítása a civil szervezetekkel és vállalkozásokkal a klímavédelem érdekében.	létrejött partnerség	db	Göd Város Önkormányzata	2020	2025	10	Göd Város Önkormányzata

Intézkedés	Indikátor neve	Mérték- egység	Adatforrás	Bázisév	Célév	Célérték	Gyűjtés felelőse
M1 közintézmények energetikai korszerűsítése, megújuló energiafelhasználással kombinálva	Energetikai korszerűsítésen átesett középületek	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2030	10	Göd Város Önkormányzat
M2 Közösségi napelempark létrehozása	Közösségi napelempark létrehozása	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2025	1	Göd Város Önkormányzat
M3 Elektromos töltőhálózat fejlesztése és e-bicikli töltőpont	Töltőállomás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2025	4	Göd Város Önkormányzat
M4 Energetikai adatbázis létrehozása	adatbázis létrehozás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	1	Göd Város Önkormányzat
M5 Zöld közbeszerzési szempontrendszer kidolgozása	szempontrendszer kidolgozás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	1	Göd Város Önkormányzat
M6 Vízfogyasztás csökkentése a közintézményekben	vízfogyasztás csökkenés mértéke	%	Településselátó Szervezet	2020	2025	20	Településselátó Szervezet
M7 Fűtésoptimalizálás a közintézményekben	gázfogyasztás csökkenés mértéke	%	Településselátó Szervezet	2020	2023	20	Településselátó Szervezet
M8 Energetikai mintaprojekt	lakóház energetikai felújítása	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	1	Göd Város Önkormányzat
M9 Helyi Építési szabályzat felülvizsgálata	felülvizsgálat	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2023	1	Göd Város Önkormányzat
A1 Városi zöldkataszter aktualizálása	felülvizsgálat	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	1	Göd Város Önkormányzat
A2 Városi zöldfelület tervezés	elültetett fák	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	250	Göd Város Önkormányzat
A3 Hőszégregárió terv kidolgozása	terv készítés	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	1	Göd Város Önkormányzat
A4 Erdősítés	faültetés	ha	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	30	Göd Város Önkormányzat
A5 Neveleki településrész csapadékvíz elvezetési hálózat kiépítése	csapadékvíz elvezetési hálózat kiépítése	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	1	Göd Város Önkormányzat
A6 Villámárvizek elvezetése, záportározó létrehozása	csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	m	Göd Város Önkormányzat	2020	2030	5000-10.000	Göd Város Önkormányzat
A7 Biológiai szúnyoggyérítés bevezetése	biológiai szúnyoggyérítés	ha	Göd Város Önkormányzat	2020	2021-től	300	Göd Város Önkormányzat
A8 Városi rendezvények klímavédelmi szempontokat előtérbe helyező szervezése	klímatudatos rendezvény	db/év	Göd Város Önkormányzat	2020	2022-től	összes	Göd Város Önkormányzat
Sz1 Gödi Körkép zöld rovat + klímavédelmi alhonlap	létrehozás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	1	Göd Város Önkormányzat
Sz2 Klímavédelmi tanösvény kialakítás	tanösvény kialakítás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2023	1	Göd Város Önkormányzat

Sz3 Klímavédelmi szemléletformálásra alkalmas helyiség kialakítása	helyiség használatba adás	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	1	Göd Város Önkormányzat
Sz4 Partnerség kialakítása civil szervezetekkel, vállalkozásokkal a klímavédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében	létrejött partnerség	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2025	10	Göd Város Önkormányzat
Sz5 Helyi zöld naptár megjelenítése	naptár példányszám	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2022	1000	Göd Város Önkormányzat
Sz6 Energiafogyasztás mérők beszerzése és kölcsönzése a helyi háztartásoknak	fogyasztásmérő beszerzés	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	50	Göd Város Önkormányzat
Sz7 kerékpárosbarát munkahelylétrehozása	fedett kerékpártároló építése	db	Göd Város Önkormányzat	2020	2021	1	Göd Város Önkormányzat

Az indikátorok gyűjtéséért Göd Város Önkormányzata a felelős, adott feladatok esetében azonban be kell, hogy vonja a megfelelő információkkal rendelkező egyéb helyi, térségi, illetve országos intézményeket (pl. KSH).

8.4 A jövőbeni stratégiai tervezés összhangja a klímastratégiával

A helyi tervdokumentumok átvizsgálása (5.3.1. és 5.3.2 pont) alapján kijelenthető, hogy a néhány évvel ezelőtt készült tervekben a klímaváltozás várható hatásai még nem jelentek meg a jelentőségüknek megfelelő mértékben. Ezért a klímastratégiában foglalt célok és intézkedések figyelembevételével felül kell vizsgálni a rendelkezésre álló tervdokumentumokat (elsősorban az IVS-t), az újonnan készítendő dokumentumokba pedig be kell építeni a stratégia szempontjából releváns, bemutatott célokat és intézkedéseket.

A monitoring rendszerben megadott adatok gyűjtése és elemzése szolgáltató alapot a klímastratégiában foglalt célok teljesülésének, valamint az azokat szolgáló intézkedések megvalósulásának. Göd Város Önkormányzata háromévente előrehaladási és felülvizsgálati jelentést készít. A jelentésnek az indikátorértékek alakulásának bemutatása mellett szöveges értékelést is tartalmaznia kell az alábbiakat szerint:

- a végrehajtás főbb tapasztalatai;
- a pályázati és egyéb források rendelkezésre állása;
- újonnan megjelent kutatási eredmények, fejlesztési irányok;
- a településen vagy magasabb szinten megjelent új szabályozók bemutatása;
- egyéb körülmények, melyek hatást gyakorolhatnak a kitűzött célok elérésére.

A fentiek alapján az előrehaladási és felülvizsgálati jelentésnek indoklással alátámasztott javaslatot kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az elmúlt időszakban bekövetkezett változások indokoltá teszik-e a települési klímastratégia módosítását. Amennyiben felmerül az igény bizonyos célok vagy intézkedések újra gondolására, akkor konkrét számszerű adatokkal kell megalapozni a változtatások szükségességét.